

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], za tujino 30[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-88.
Podružnice v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek, rač. Ljubljana 15.621.

Št. 101a

Ljubljana, nedelja, dne 3. maja 1931

Leto II.

Otvoritev konference Male antante

Prva seja danes ob 10. uri predpoldne - Važnost letošnjih posvetovanj - Beneš bo predlagal carinsko unijo med državami Male antante

Bukarešta, 2. maja. n. Včeraj popoldne je prišel v Bukarešto češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković pa danes popoldne. Konferenca Male antante se prične jutri dopoldne ob 10. uri. Posvetovanja bodo trajala v nedeljo in ponedeljek. Zaključna seja pa bo v torek. V torek bo sta zunanja ministra dr. Beneš in dr. Marinković povabljeni na kosilo h kralju Karolu, v sredo pa zapustita Bukarešto.

»Adeverul« pravi, da bo konferenca otvorena jutri dopoldne v Bukarešti. Konferenci sami pripisuje velik političen pomen in zanimiv potek. Zunanji ministri držav Male antante se bodo namreč bavili tudi v vprašanju avstrijsko-nemške carinske unije. Dr. Beneš je, kakor znano, odločno nasproten tej uniji. »Adeverul« pravi, kakor je poučen iz dobrih virov, da bo dr. Beneš na konferenci predlagal, naj se osnuje carinska unija med državami Male

antante in naj se pozove k pristopu carinske unije Poljska in Madjarska.

Beograd, 2. maja. AA. Z davišnjim brzim vlakom je odpotoval čez Subotico v Bukarešto na konferenco Male antante minister zunanjih zadev dr. Marinković z gospo. V njegovem spremstvu se nahajajo načelnik političnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Pavle Karović, šef kabineta Božidar Kovačević in pisar zunanjega ministrstva Slavko Rajković.

Povoljnejši izgledi za trojni pomorski sporazum

Italija je sprejela angleške protipredloge na francosko noto - Predsedniške volitve v Franciji ovirajo razvoj pogajanj - V Rimu predvidevajo, da bo vprašanje koncem maja rešeno

Rim, 2. maja. AA. Italijanski odgovor na predlog angleške vlade o pomorskem sporazumu s Francijo bo izročen v ponedeljek.

London, 2. maja. AA. Angleška vlada je prejela od italijanske vlade sporočilo, da bo italijanski odgovor na zadnje francoske pomorske predloge sestavljen na osnovi angleških protipredlogov, ki so bili minulo soboto izročeni francoski vladi.

Slično izjavo je poslala italijanska vlada tudi francoskemu zunanjemu ministru. Angleški predlogi predstavljajo kompromis med prvotnim sporazumom z dne 1. marca in zadnjimi francoskimi predlogi.

Razlika se nanaša le na obnovo velikega števila že zastaralih francoskih vojnih ladij in na ladje, ki zastarijo 31. decembra 1935. Sporazum se ima raztegniti tudi na te vojne ladje. Angleška in italijanska vlada stojita na stališču, da se po sporazumu z dne 1. marca ne smejo v letih 1934/35 ob-

navljati nobene zastarele vojne ladje, razen onih, ki zastarijo v letih 1937 do 1939. O tem vprašanju naj razpravlja pomorska konferenca leta 1935, ki naj odloči, v kakem obsegu lahko Francija obnovi svoje vojno brodovje, in da se gradnja nove tonaze ne sme pričeti pred koncem leta 1936.

Francija na drugi strani želi imeti v gradnji novih vojnih ladij popolnoma svobodne roke. V zadnjih svojih predlogih se je Francija obvezala, da ne bo gradila novih vojnih ladij pred letom 1935. Pušča si pa popolnoma svobodne roke v gradnji novih vojnih ladij, ako bi pomorska konferenca leta 1935, ne uspela.

Anglija je nato predlagala, naj se Franciji dovoli gradnja novih vojnih ladij po letu 1935 v obsegu, ki ga bo dovolila tedanja konferenca. V primeru, da bi se konferenca ponesrečila, bi bila Francija vezana

v vprašanju gradnje novih vojnih ladij le, v kolikor je določeno v 19. členu londonske pomorske pogodbe.

Italijanska vlada je izjavila, da se strinja s tem predlogom.

Rim, 2. maja. n. Giornale d'Italia meni, da bo vprašanje zamenjave starih ladij z novimi predmet razprav na bližnjem sestanku med Hendersonom, Briandom in Grandjem. Pri tem se omenja tudi Sveti Društva narodov. Volitve predsednika republike, ki bodo 13. t. m., ovirajo francosko vlado, da pred tem dnem končno veljavno sklepa o zadevi.

Zato bo po vsaki priliki vprašanje definitivno rešeno koncem tega meseca.

Pariz, 2. maja. r. »Echo de Paris« piše, da bo vlada naročila Massigliju, naj odkloni italijanske in angleške protipredloge. Nekoliko bolj optimistično piše »Le Temps«, ki pravi, da ni treba obupati.

Pričetek volilne borbe v Romuniji

Vlada nastopi z listo narodne unije — Patriotizem romunskih upokojenih oficirjev

Bukarešta, 2. maja. d. Volilni boj se je že pričel. Stranke so včeraj in danes že izročile volilnim uradom svoje kandidatne liste. Na podlagi vladnega poziva proučujejo razne organizacije možnost udeležbe na volilni listi narodne unije (vladne stranke). Agrarna liga je predlog vlade že sprejela. Pod vodstvom dr. Lupu stoječa kmečka stranka je z vlado sklenila volilni dogovor, s stranko Jurija Bratiana pa se vrše še pogajanja.

Bukarešta, 2. maja. n. Udruženje upokojenih častnikov je na svojem izrednem obnem zboru pod vodstvom generala Bolisa ob prisotnosti 107 upokojenih generalov in 205 upokojenih višjih častnikov izglasovalo resolucijo, da se upokojeni častniki z ozirom na finančni položaj države in njegove težave stavijo na razpoloženje dr-

žavi, da jih uporabi pri samoupravni državni službi. Sklenili so, da se stavijo na razpolago prof. Jorgi, ministrskemu predsedniku, za vstop v aktivno državno službo. Pri tem pa ne bodo zahtevali nikake odškodnine.

Volilni sporazumi v Romuniji.

Bukarešta, 2. maja. AA. Predvolilna akcija se je že začela. Stranke že predajajo kandidatne liste, ki jih smejo po zakonu še izpremeniti. Vlada proučuje vezane liste. Tako je kmetijska liga vezala svojo listo s šefom Garahlitom z vladne liste. Istočasno se na enak način sporazumevajo delavska društva, društvo vojnih invalidov in voditelji zveze trgovcev. Vlada je sklenila volilni kompromis s stranko Lupuja in Geogea Bratiana.

Proslava prvega maja v inozemstvu

Miren potek v ogromni večini mest — Težji izgredi le na Španskem in Portugalskem

Pariz, 2. maja. AA. Prvi maj je minil v vsej Franciji mirno. Promet v Parizu je bil normalen. Razen levičarskih se izšli vsi drugi listi.

V tekstilni industriji v severni Franciji je delo popolnoma počivalo. V lukah je staklo 60 do 80 odstotkov delavcev.

Dunaj, 2. maja. d. Včerajšnja majska proslava socijalno-demokratskega delavstva na Dunaju je potekla popolnoma mirno. Pohoda socijalnih demokratov se je udeležilo kakih 75.000 oseb, t. j. nekaj manj kakor lani. V Budimpešti je prišlo do nekaj incidentov pri majski proslavi. Na Češkoslovaškem je v mestih Slany, Brůx in v Brnu prišlo do spopadov. V Nemčiji je majska proslava potekla v splošnem miru. Samo v Berlinu in v Münchenu so bili pretepi. V Berlinu so komunisti porabili odsotnost vseučiliških uradnikov in so na drogu vseučiliškega poslopja razobesili sovjetsko zastavo. Zastavo pa so uslužbenci kmalu nato zopet odstranili. Pri komunističnih demonstracijah v Münchenu je bilo 7 policijskih uslužbencev s kamenjem ra-

njenih. Policija je morala rabiti orožje in pendreke. Aretirali so 110 komunistov, med njimi 80 funkcionarjev. V Parizu in po ostali Franciji je bila majska proslava mirna.

Pariz, 2. maja. AA. »Matine« poroča: Španske oblasti so komunističnemu poslancu Doriatu prepovedale prihod v Španijo. Po vestih iz Bilbao so tamonjski komunisti za to prepoved zvedeli ravno takrat, ko so imeli včeraj prvomajski miting. Prišlo je do burnih demonstracij na ulicah in do spopada s policijo. Policija je streljala in demonstrante razpršila. Ranjenih je več civilistov in en orožnik.

Pariz, 2. maja. AA. Tekom majskih demonstracij je policija aretirala v Parizu in v predmestjih okrog 1500 oseb in izgnala nekaj stotin inozemcev, ki so se udeležili manifestacij.

Barcelona, 2. maja. AA. Med shodom strokovnih organizacij, ki je bil na Trgu republike, so komunisti povzročili nered. Prišlo je do krvavega spopada z meščansko gardo. Oddanih je bilo nad 400 strelav.

Množica se je razpršila na vse strani. Močni oddelki vojaštva so vzpostavili red. Dve osebi sta bili ubiti, 20 jih je bilo ranjenih. Polkovnik Macia je pozval prebivalstvo k redu in miru.

Newyork, 2. maja. AA. Associated Press poroča iz Havane na Kubi, da je tam prišlo včeraj pri proslavi 1. maja do velikega spopada med manifestanti in policijo. Pri tem so našle smrt štiri osebe, več pa jih je bilo ranjenih.

Pariz, 2. maja. AA. »Echo de Paris« poroča iz Lizbone, da je včeraj tam prišlo do velikih izgredov pri proslavi 1. maja. Na ulicah so vrgli več bomb. Policija je streljala ter je več oseb ranjenih. Mnogo ljudi so aretirali.

Politična kriza na Bolgarskem

Sofija, 2. maja. AA. Demokrati so odgovorili Ljapčevu, da ostanejo na svojem stališču. Pravijo, da nočejo v vlado, ki bi jo sestavil Ljapčev. Ljapčev je danes obiskal Kosturhova, voditelja radikalov, in nato Smilova, voditelja frakcije narodnih liberalov. Ljapčev je Smilovu ponudil dve ministri v novi vladi. Smilov je izjavil, da bo na to ponudbo odgovoril danes popoldne. Pričakujejo, da bo Ljapčev takoj po prejemu odgovora Smilova sprejet v avdienco pri kralju Borisu.

Nadaljevanje nemško-romunskih pogajanj

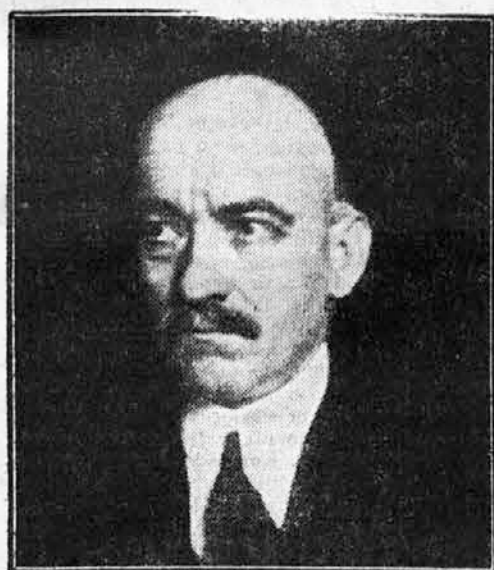
Berlin, 2. maja. d. Nemško-romunski pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe se bodo 5. maja v Bukarešti zopet pričela.

Zunanja politika Albanije

Tirana, 2. maja. d. V svojem ekspezuju pred poslansko zbornico je izjavil ministrski predsednik Evangjili, da bo nova vlada v zunanji politiki obdržala dosedanja smer. Po delovnem programu nove vlade se bo nadaljeval že začeti program reform. Tehnična priprava za agrarno reformo je tik pred dovršitvijo. Ker je najmanjši kapital, ki je potreben za agrarno banko, že na razpolago, bo ta v prav kratkem času hkrati z agrarno reformo začela poslovati.

Izzrebane srečke državne loterije

Beograd, 2. maja. I. Pri današnjem zrebanju srečk V. razreda 21. kola državne razredne loterije so zadeli: dobitek po 40.000 Din: št. 50.183 in 90.729, po 30.000 Din: št. 81.407, po 20.000 Din: št. 12.717, 28.408 in 36.701, po 10.000 dinarjev: št. 89.324.

Dr. Voja Marinković
zastopnik Jugoslavije na konferenci Male antante

Odgovornost Madjarske

Neizpodbitne ugotovitve, do katerih je prišlo na nedavnem procesu proti članom madjarske teroristične organizacije, niso mogle ostati brez odmeva v sosedni Madjarski. Bilo pa je dovoljeno pričakovanje, da bodo organi tamkajšnjega javnega mneneja vsaj sprico neutajljivih in vsestransko ugotovljenih dejstev malo obstali ter zavzeli tako stališče, ki je v podobnih slučajih edino primerno za vsako javno glasilno, t. j. da bodo slična teroristična dejanja vsaj obsojali.

Namesto tega se je spustil del madjarskega tiska v nekako kampanjo proti Jugoslaviji, pri čemer bi hotel predstaviti Madjarsko kot nekako žrtev jugoslovanskih spletk. Kljub vsemu priznanju obtožencev samih, kljub vsemu, kar je bilo neovrgljivo dognano v preiskavi in na procesu, bi hoteli ti listi nastopiti kot nekaki tožniki. Tako je pisal poleg drugih listov »Pester Lloyd«, da bo ostala madjarska vlada rezervirana do konca procesa in da bo še le potem ukrenila nekakšne korake na mednarodnih mestih v protest proti kampanji, ki da jo vodi naš tisk proti Madjarski.

Proti takšnim hinavskim obtožbam madjarskega tiska nikakega odgovora. Dejstva so tu, ki odgovarjajo dovolj glasno, da more slišati ves svet. In ta dejstva dokazujejo, da so madjarski državljani in tudi madjarske oblasti sodelovale pri pripravljanju atentatov v naši državi. Pravico zavzeti stališče tožnika ima torej Jugoslavija, a Madjarska se je že sama postavila na za- tožno klop.

To naj si zapiše za ušesa tudi madjarska telegrafna agencija, ki se poročala, da jugoslovanska vlada ni podprla odgovornosti madjarskih državljanov in oblasti z nikakimi podatki. V nasprotju s to trditvijo naj približemo, da je naša vlada napravila dvakrat (v juliju lanskega leta in v letošnjem februarju) primerne korake v Budimpešti ter jih pospremila z vsemi potrebnimi podatki, ki jih je bilo mogoče v onem času objaviti brez škode za preiskavo.

Vsak pameten človek mora uvideti in priznati, da bi do onih poraznih dejstev, ki so bila nedvoumno ugotovljena v teku preiskave in procesa, sploh ne moglo priti, če bi bila madjarska vlada spoštovala pravila lojalnosti med sosedji. Tega pa ni storila, a sedanje pisanje madjarskega tiska kaže celo, da so ji teroristične metode po vzoru makedonstvušičih naravnost simpatične.

Dogodki na Španskem

Madrid, 2. maja. AA. Vojni minister je izjavil, da bo v kratkem objavil dekret o reorganizaciji španske vojske. V mirnem času bo španska vojska štela 100 tisoč mož. Za primer vojne bo lahko vpoklicala dva milijona ljudi.

Minister je pristavil, da bo v španskem Maroku v kratkem imenovan civilni guverner.

Konec francoskih sredozemskih manevrov

Pariz, 2. maja. AA. Sredozemske letalske vaje s sodelovanjem kopne vojske v številni afriške čete in vojne ladje, so se končale danes z letalsko revijo pred letalskim ministrom Dumesnilom. Minister je opazoval največji del vaj s težkega bombnega letala. Listi pravijo, da so vaje pokazale nezadostnost obrambe Toulona in Marsel- lisa v primeru vojne z Italijo.

Žrtve hujšakačev

Pred kratkim je v Nemčiji vzbudila mnogo razumljivega ogorčenja afera bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda. Izkazalo se je namreč, da se je Ferdinand odločil za vstop Bolgarske v vojno šele takrat, ko mu je nemška vlada zagotovila ne samo lepo odškodnino, temveč tudi milijonsko stalno letno rento. Na povelje Ferdinanda je moral vsak bolgarski vojak žrtvovati za tuje interese svoje imetje in življenje, Ferdinand sam pa je iz teh težkih žrtv napravil lepo kupčijo za sebe. Ni čuda, če nemški listi odrekajo med Ferdinandom in Nemčijo sklenjeni pogodbi vsako veljavnost, ker so po osnovnih juridičnih pravilih nemoralne pogodbe neveljavne. In Ferdinandova pogodba z nemško vlado je bila skoraj vzor nemoralne pogodbe.

Žrtve te pogodbe pa so bili tisoči in desetisoči Bolgarov in z njimi vred vsa Bolgarska, dočim krivcev vseh teh žrtv uživa še danes nagrado za svoje brezvestno delo. Precej po Ferdinandovem receptu žive danes tudi hrvatski emigranti okoli Pavelića, Perčeca in kako se že imenujejo ti žalostni izdajalci svojega naroda.

Po časopisih, po kavarnah, sploh povsodi, kjer jih še hočejo poslušati, pripovedujejo na dolgo in široko, kako silno se bore za pravice svojega »teptanega« naroda. Postavljajo se v poziciji silnih junakov in kakšna sentimentalna gospodičena bi morda celo verjela v to junaštvo. V resnici pa vse to »junaštvo« ni nič drugega kot čisto navadna špekulacija, odvraten in grd kupčijski posel, ki ga morejo s svojo krvjo plačevati oni, ki nasledajo tem »junakom«. Kajti prvo načelo teh »borcev za narod« je, da sami nič ne tvegajo. Oni so vedno pripravljeni samo na eno »žrtv«, da velikodušno sprejemajo nagrade za svoje izdajalsko delo nad lastnim narodom. Kdorkoli ima interes na neurejenih razmerah v Jugoslaviji, temu se ti plačanci ponudijo takoj kot pomočniki, da morejo potem še naprej živeti udobno v lepih hotelih velemest in igrati velike gospode.

Toda zastoj ne daje nihče denarja in tako morajo tudi hrvatski emigranti pokazati tu pa tam na »uspehe« svojega dela. Ker pa kot veliki gospodje nočejo sami vršiti nevarnega dela, morajo pač najti druge, ki izvrše to delo mesto njih. Kajti oni so postali izdajalci svojega naroda le za ceno podobnega in nenevarnega življenja, tvegajo pa naj oni duševni reveži, ki verjamejo njih besedam, ki so tako zabiti, da se dajo izrabiti. Ker je vedno nekaj takih ljudi na svetu, so našli tudi hrvatski emigranti svoje žrtve in jih pošiljali z bombami in municijo v Jugoslavijo, da tam izvrše zločine, za katere so prejeli nagrado oni sami.

Voditelji hrvatske emigracije poznajo dobro sposobnost zlasti zagrebske policije in zato so vedeli, da bo večina od njih poslanih atentatorjev prijeta, še predno bodo mogli izvršiti svoje temne namene. Vedeli so dobro, da vse te ljudi čaka težka kazen, ker pač drugače biti ne more. Ali plemenite gospe zaročnice ni niti najmanj motilo, da so pošiljali druge v nesrečo, ker njim je mar samo njih lastna korist. Baš v tem pa je tudi najnižkotnejša lastnost emigrantskih izdajateljev. Naj bo njih politična misel še tako absurdna in lažniva, vendar bi dobila nekaj pomena, če bi svet videl, da so res udani tej misli in da so pripravljeni tudi nekaj za njo žrtvovati. Če bi samo eden od teh plemenitih emigrantov sam nosil bombe in sam tvegati, da ga zagrabijo roka pravice, že bi svet vsaj do neke mere oprostil njih ravnanje, ker vsaka oseba hrabrost vzbudi nekaj simpatij. Toda med vsemi temi »velikimi politikami« ni niti enega, ki bi imel osebno pogum, vsi brez izjeme so samo paraziti tujega trpljenja. V tem pa je tudi najslabša moralna obsodba hrvatskih veleizdajalskih zaročnikov in sicer tako silna, da ne more imeti noben pošten človek z njimi posla.

Voditelji, varni v elegantnih hotelih in dobro plačani, njih žrtve pa v ječah in zapuščeni od vseh, ker so se pustili zavesti proti lastnemu narodu. To je najbolj pravilna slika izdajalskega dela hrvatske emigracije, obenem pa tudi njena najslabša obsodba. Še se lahko danes voditelji te emigracije ponašajo s svojim lepim življenjem, toda naj ne mislijo, da ni več pravice na svetu. Njih žrtve je pravica dohitela, ne uidejo ji pa niti voditelji sami, ki so glavni krivci nesreče, ki je zadela od njih zapeljane žrtve.

Zato pa tudi njih kazen tem večja, ker je pravica neizprosna. Tudi Pavelić et consortes bodo to še spoznali.

Konec revolucije na Madeiri

Portugalska vlada je prejela včeraj obvestilo, da so se uporniki vdali

Lizbona, 2. maja. AA. V petek popoldne so se izkrcali pri Piru Cruzu v bližini Funchala portugalske vladne čete. Križarka »Vasco da Gama« je obstreljevala na otoku Madeiri sovražne položaje. Uporniki niso odgovarjali. Menijo, da se bodo vdali v najkrajšem času. Vladne vojne ladje so zaplenile upornikom dve ladji streliva in orožja.

Lizbona, 2. maja. AA. Vlada poroča, da so čete zasedle na otoku Madeiri več krajev in da bodo prodirale dalje.

London, 2. maja. AA. Po poročilih angleških dopisnikov na otoku Madeiri so upor-

niki popolnoma odbili napad vladnih čet. Portugalske vojne ladje so brezuspešno obstreljevale uporniške položaje. Uporniki so s topovskimi streli poškodovali neko topničko.

Lizbona, 2. maja. AA. Vlada je prejela obvestilo, da so se uporniki na Madeiri vdali.

Lizbona, 2. maja. AA. Uradno poročajo, da so se uporniki na Madeiri brezpogojno udali vladnim četam, ki popolnoma obvladajo otok. Londonska in madridska poročila, da so uporniki imeli proti vladnim četam velike uspehe, zanikajo.

Proces proti članom teroristične organizacije

Beograd, 2. maja. 1. Včeraj se je pred državnim sodiščem nadaljevala kazenska razprava proti teroristom. Nadaljevalo se je zasliševanje Klemena. Predsednik Senata Arnerić je odredil, da odvedejo iz dvorane obtoženega Carevića, nakar je Klemenu stavljal nekatera vprašanja, ki se nanašajo na obtožbeno izjavo pri preskavi. Nato je predsednik začel zasliševati Klemena glede obtožbe, da je prejemal defetistične časopise. Klemen je priznal, da je prejemal take časopise pod ovitkom. Predsednik nato čita zapisnik o zasliševanju dr. Crvića, ki je bil sestavljen pri deželnem sodišču za kazenske zadeve na Dunaju. Zapisnik je bil prečital v prevodu iz nemščine. Senat se je nato umaknil k posvetovanju o nekaterih predlogih branilcev. Ko se je vrnil v dvorano je predsednik sporočil, da je senat odklonil predloge dr. Karčića in Boletia, naj bi Carevića pregledali psihijatri, ker ni nobenega povišja za sum, da bi bil Carević neprisrčen.

Priveden je bil nato obtoženec Andrej Tilman. Tilman priznava, da je kriv, vendar ne toliko, kolikor mu očita obtožnica. Pravi, da ni imel dela in da ni nič zaslužil. Nekaj ga je Seletković vprašal, ali hoče kaj zaslužiti. Na predsednikovo vprašanje, kdaj je to bilo, je Tilman odgovoril, da 15 dni pred veliko nočjo. Pravi dalje, da je pristal na Seletkovićevo ponudbo. Seletković mu je potem dal naslov Berte Janoš na Madjarskem. Nato je Tilman šel z Bošnjakovičem preko meje. Čez mejo sta šla o polnoči in krenila v Pečuh. Ustavljali jih na meji ni nihče. Izkaznice ni imel nobene. V Pečuhu jih je policija dala v zapor, toda 5 minut zatem je že prišel Berta Janoš. Na predsednikovo vprašanje, kako se je predstavil Janošu, odgovarja Tilman, da se mu je predstavil pod svojim imenom. Ko je prišel iz zapore, je ostal v Pečuhu in Berta Janoš mu je dal listek, ki je veljal kot legitimacija. Tilman je odšel v Bertovo stanovanje in tam kosil.

Predsednik vpraša nato obtoženca, kdaj mu je Berta Janoš dejal, »da pride neki človek« in ali mu je povedal, zakaj ta človek pride. Tilman odgovori, da ne. Nato pravi, da je bil to precej visok človek, črni las. Predsednik mu pokaže sliko Antona Pavelića. Obtoženec pritrdi, da je to tisti človek, ki je prišel k Bertu Janošu. »Ta mož nam je naročeval«, nadaljuje Tilman, »da moramo vršiti teroristične akte in mi smo pristali na to. Dal nam je 3000 Din, 3 samokrese, strelivo in pripravo za shranjevanje smodnika. Predsednik vpraša, ali so mu morali prisesti, kar Tilman zanika. Na vprašanje, zakaj je Pavelić dal 3 samokrese, pravi Tilman: »Enega za Seletkovića, dva za naju.« »A eksplozive?« »Za rušenje proge. Naslednji dan smo odšli z Bertom Janošem v Budimpešto, pa smo se še isti dan popoldne vrnili.« Na vprašanje, kdo jih

je spravil čez mejo, odgovori Tilman, da dva vojaka. Na vprašanje, kaj jim je rekel človek, katerega sliko mu je predsednik pokazal, o sebi, odgovori Tilman, da je dejal samo, da je iz Zagreba. »Ali vas je madjarska straža na meji kaj vprašala, kaj nosite?« »Ne.« »Ali vas ni vprašala za ime?« »Obtoženec zanika. Predsednik nato prekine razpravo.

Po odmoru se je nadaljevala Tilmanovo zasliševanje. Predsednik vpraša: »Vi, Tilman, ste bili še dvakrat nato na Madjarskem. S kom ste potovali?« »Potoval sem z Antonom Hermanom.« Na vprašanje, kdo je dal Hermanu denar, pravi Tilman, da mu ga je dal on. »A od katerega denarja?« »Od tistega, ki mi ga je dal Pavelić.« Tilman nato pripoveduje, da so šli čez mejo med Petardom in Torjanovcem, kakor prvič. Ko so prišli čez mejo, so naslednji dan odšli v Pečuh. Madjarski vojak jim je prinesel karlo za Pečuh, oni pa so mu dali denar. Tilman še pripoveduje, da jih ni nihče vprašal za izkaznico. V Pečuhu so dobili Seletkovića in Bošnjakovića. Preko meje jih je spravil komandir straže. Tilmanu in Bošnjakoviću je Seletković dal po 800 Din. Nato vpraša državni tožilec: »Ali ste slišali od Seletkovića, da je bil izmenjan tisti uradnik, ki vas je prijel pri prvem potovanju v Sziklos?« »Da, čul sem.« »Zakaj je bil izmenjan?« »Zato, ker nas je zapel.« Razprava je bila nato prekinjena.

Danes dopoldne se je razprava nadaljevala z zasliševanjem Tilmana. Predsednik vpraša obtoženca: »Izjavili ste, da ste dobili od Pavelića paket s samokresi in z razstrelivom. Kako velik je bil paket?« Tilman pokaže z rokami. Nato mu predsednik pokaže paket razstreliv, ki so se nahajala v skrinjici in pravi, da sta bili na Tilmanovem vrtu najdeni dve skrinjici z razstrelivi. Zabojska sta bila težka po 2 in pol kg. Vsak paket je obsegal tako količino faksa. Napisi so bili v madjarskem jeziku. Tolnač za madjarski jezik je prevedel »napise, iz katerih se vidi, da izhajajo razstreliva iz »kraljevskega madjarskega monopola eksplozivnih materialov in smodnika.«

Predsednik zaslišuje Tilmana še o njegovem tretjem potovanju na Madjarsko, ki ga je Tilman priznal. Po odmoru prečita predsednik obtoženec zapisnik o njegovi konfrontaciji z Grosom. V tem zapisniku je Tilman izjavil, da je plačal za Grossa potne stroške. Na vprašanje sodnika Kurtovića, koliko je vsega skupaj dobil denarja, odgovarja Tilman, da je dobil najprej 3000, potem 800 in še 200 Din. Nato še pravi, da mu je tisti gospod (Pavelić) dal denar — 3000 — z besedami: »To je vaše.« Drugega pa ni nič. Predsednik nato prekine razpravo in odredi nadaljevanje za ponedeljek, ko bo zaslišan Herman.

13 obsojenih, 16 oproščenih

Razsodba v velikem komunističnem procesu

Ljubljana, 2. maja. V ponedeljek se je pričela pred velikim senatom pod predsedstvom sodnega svetnika Kralja velika obravnava proti 29 obtožencem, obtoženih po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obravnava je trajala ves teden in je bila danes ob 19. zaključena. Dopoldne je imel drž. pravdnik dr. Fellacher 4-urni govor, v katerem je zahteval za vse obtožence strogo kazen. Dopoldne in popoldne do 19. ure so se vrstili obrambni govori dr. Stanovnika ml., dr. Lemeža in dr. Tume. Ob 19. se je senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo do 23.15. ure.

Obsojeni so bili: 24-letni Peter Cvek, samski krojaški pomočnik v Ljubljani, na 14 mesecev stroge zapore, 30-letni Ivan Gašperšič, samski delavec v Ljubljani, na 7 mesecev, 27-letni Franc Gerbič, samski delavec v Ljubljani, na 1 leto, 32-letni Anton Zužek, oženj. železničar v Ljubljani, na 5 mesecev, 34-letni Konrad Kováč, samski delavec v Ljubljani, na 8 mesecev, 24-letni Anton Črnologar, samski strojni ključavničar v Ljubljani, na 3 mesece, 41-letni Alojzij Kusold, oženjeni ključavničar v Zeleni

jami, na 10 mesecev, 30-letni Josip Nakrst, ož. delavec v Jaršah, na 5 mesecev, 39-letni Alojzij Stropnik, ož. zidar v Lukovici, in 28-letni Pančurac Krivograd, samski tovarniški delavec v Kotlah, vsak na 4 mesece, 26-letni Maks Viternik, ož. uradnik v Guštanju, na 7 dni pogojno za 1 leto, 34-letni Anton Ivartnik, ož. mesar in prekaževalec na Viču, in 31-letni Josip Harum, ož. peresni kovač v Guštanju, vsak na 3 mesece. Oproščeni so bili: Alojzij Konjar, Danijel Opeka, Mirko Trtnik, Ivan Korošec, Anton Ule, Ivan Vihar, Josip Lekš, Leopold Kališnik, Ivan Ševnikar, Frančiška Lasnik, Bogomir Hribnik, Alojzij Razpet, Anton Štembov, Anton Uran in Marjan Prelec.

Večina obsojencev je kazen že prestala, ker so bili v preiskovalnem zaporu po leto dni. Vsi oni, ki so bili obsojeni in so kazen že prestali, bodo izgnani v svoje pristojne domovinske občine, v kolikor nimajo domovinske pravice v Ljubljani.

Postopanje proti 32-letnemu Francu Žlebniku, samskemu trgovskemu pomočniku v Libelčah, je bilo izloženo.

Rudniška nesreča v Belgiji

Bruselj, 2. maja. AA. Reševalna dela v rudniku pri Hornuju se nadaljujejo z vso naglico. Včeraj se je posrečilo preskrbeti ponesrečence v rovih z živili. Rudarji so poslali obvestilo, da potrebiteljito čakajo na rešitev. Rešili jih bodo najbrž jutri.

Samomor avstrijskega veleindustrijskega

Graz, 2. maja. d. Znani veleindustrialec dr. Julij Finze je včeraj v nekem hotelu izvršil samomor. Dr. Finze se je ustrelil zaradi gospodarskega poluma. Preje je veljal kot najbogatejši mož Štajerske, kasneje pa je imel velike izgube.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 2. maja. (d) Skrajša se toplejša vreme. Na zapadu Avstrije se bo pooblačilo, sicer pa bo še precej jasno, vendar ne popolnoma zanesljivo lepo vreme.

Nj. Vel. kraljica na Marjanu

Spit, 2. maja. k. Člani kraljevske rodbine se nahajajo na Marjanu. Danes dopoldne so bili ob obali kraljice Marije, prestolonaslednik Peter in kraljevič Tomislav ter se šetali po poti proti rtu Marjanu.

Pogreb kneginje Darke

Pariz, 2. maja. AA. Danes dopoldne ob 10. so pokopali na pokopališču Père Lachaise kneginjo Darko.

General Svetomir Matić †

Beograd, 2. maja. AA. Dami ob 7. je umrl v Novem Sadu ban Dunavske banovine general Svetomir Matić. Pokojniku je bilo 61 let. Svečan pogreb bo v Beogradu.

Beograd, 2. maja. AA. Truplo pokojnega bana generala Ivana Svetomirja Matića prepeljejo zvečer v Beograd, kjer ga položijo na mrtvaški oder v Saborni cerkvi. Pogreb bo jutri ob 16. Državni odbor za pogreb se je že sestel.

Beograd, 2. maja. 1. Pokojni Svetomir Matić, ban Dunavske banovine, se je rodil 24. oktobra 1870. v Kraljevu. Po končani gimnaziji je stopil v vojaško akademijo. Dne 1. septembra 1888. je dovršil višji tečaj vojaške akademije, nato pa še višji tečaj topničarske šole za merjenje na francoskem. Za artilerijskega poročnika je bil imenovan leta 1891., za kapetana II. razreda 1897., za polkovnika 1913. in za divizijskega generala oktobra 1918. Vodnik višjega tečaja vojne akademije je bil do leta 1896., komandir baterije in član komisije za prevzemanje topniškega materijala v Franciji do leta 1901., komandant divizionu in stažier v francoski artileriji, kakor tudi nastavnik v francoski topničarski šoli do leta 1909. Komandant topničarske polka je bil do leta 1912. in pomočnik komandanta dunavske divizijske oblasti od demobilizacije leta 1913. do mobilizacije leta 1914. Inspektor artilerije je bil dvakrat leta 1920. in 1922. Upravnik vojne akademije je bil od leta 1920. do 1921. pomočnik ministra vojske in mornarice leta 1922. Kot divizijski general je postal komandant IV. armijske oblasti, na tem položaju je dobil tudi čin armijskega generala. S tega položaja je bil postavljen za bana Dunavske banovine, potem ko je bil prej upokojen.

V vojni leta 1912. in 1913. je bil komandant dunavskega poljskega topničarskega polka. V svetovni vojni je bil komandant brančarskega odreda sumadijske divizije in drugega poziva drinske divizije. Od leta 1919. do 1920. je bil komandant savske divizijske oblasti, na katere ozemlju je bila tudi koroška fronta.

Sožalje povodom smrti generala Hadžića

Beograd, 2. maja. AA. Ob smrti bivšega vojne ministra generala Stevana Hadžića je prišlo iz države in iz inozemstva toliko sožalij, da se ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato se naprošajo vsi, ki so izrekli svoje sožalje, naj tem potom izvolijo sprejeti prisrčno zahvalo.

Zagrebački zbor

25. IV.—4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov

motornih koles, koles in pribora

XV. SPECIALNI

POLJEDELSKI SEJEM

(strojev, gnojil, potrebščin)

Perutninarstva in kuncev

samo 25. IV.—28. IV.

Razstava holandskega cvetja

Turistike in sportnih potrebščin

higijene

Legitimacija Zagrebačkoga Zbora, kupljena pred odhodom, velja za Brezplaćen povratak po želji, o na parobrodih velja za višji razred za ceno nižjega.

Zahvala nemških industrijcev

Ljubljana, 2. maja. AA. Ob odhodu iz Ljubljane je dal g. dr. inž. Heimhold častni generalni konzul naše države v Berlinu, v imenu nemških industrijcev, ki so te dni posetili Ljubljano in stopili v stike z našimi gospodarstveniki krogi in oblastmi, novinarjem tole izjavo:

Ko zapuščamo Ljubljano, želimo globoke vtise, ki nam jih je zapustilo to mesto, izraziti takole:

Prepričani smo se o trdni in močni volji do obnove in napredka, kar se kaže že v zunanji sliki mesta. O tem smo se uverili tudi v zanimljivih in poučnih razgovorih z mnogimi dobro poučenimi voditelji slovenskega gospodarskega življenja. Obisk univerze, njenih zavodov, obrtne šole, muzejev in simfoničnega koncerta nam je dokazal, da veje na vseh kulturnih področjih napreden duh.

Uprav vzhitimi smo nad ljubeznivo gostoljubnostjo, ki smo je bili povsod deležni. Zbornica za TOI, banska uprava, mestna in rudarska oblastva in vsi krogi, ki smo prišli z njimi v stik, so si prizadevali, da bi naše bivanje med njimi bilo čim prijetnejše. Zato se poslavljamo z najboljšimi vtisi in s čustvom srčne hvaležnosti. Po povratku v svojo domovino bomo znova pripovedovali o znani slovenski gostoljubnosti.

Tetzner je bil včeraj usmrčen

Berlin, 2. maja. AA. Danes so justičirali v Regensburgu Tetznerja. Tetzner je šel na morišče zelo pogumno. Njegova eksekucija je prva po 28 letih. Takrat je namreč zvezna vlada odgodila izvršitev vseh smrtnih kazni do sprejetja novega kazenskega zakona. Ker je bil Tetznerjev zločin zelo težak, je vlada sklenila izvršiti smrtno kazen. Pričakujejo, da bo konec meseca usmrčen tudi düsseldorfski vampir Kiltren.

Nenadna smrt Frana Vilfana

Beograd, 2. maja. AA. Po kratki in hudi bolezni je včeraj umrl namestnik šefa delegacije za dunavsko komisijo Fran Vilfan. Pokopan bo v Beogradu.

Pokojnovo delo na nacionalnem polju je bilo vedno odlično, kot človek pa je bil plemenitega značaja in finega takta. Rodil se je 26. novembra 1874. v Stražišču v Sloveniji. Po končani srednji šoli je obiskoval pomorsko akademijo na Reki. Kot odličen narodni delavec je bil poslan za našega delegata na mirvno konferenco v Versaillesu. Imel je med drugim odlikovanje reda sv. Save III. stopnje.

180 mrtvih vsled eksplozije

Rio de Janeiro, 2. maja. AA. V nariškem arsenalu Nictheroy se je pripetila v kemičnem oddelku silna eksplozija. Ubilih je bilo 180 delavcev in 2.000 ranjenih. Postopje v bližini so dokaj poškodovani.

Občni zbor časnikarjev iz Dravske banovine

Uspelo zborovanje ljubljanske sekcije JNU v Rogaški Slatini —
Nov korak k utrditvi stanovske zavesti naših časnikarjev

Časnikarji iz Dravske banovine so imeli v petek svoj redni občni zbor v Rogaški Slatini. Bili so gostje zdraviliške uprave, ki ji s tako velikim uspehom stoji na čelu neumorni dr. Ster.

Po prihodu v Rogaško Slatino so si časnikarji, ki so se zbora udeležili v izredno lepem številu, ogledali zdravilišče in vse njegove moderne naprave ter vrelce, ki so že tolikim vrnilo ljubo zdravje in ki slove po svoji zdravilni moči daleč po svetu. Ta dan je bilo zdravilišče tudi odprto. Nekaj gostov je že prišlo v ta krasen kotiček naše zemlje.

Prvi občni zbor zadruga »Novinarski dom«

Pred občnim zborom stanovske novinarske organizacije se je vršil občni zbor pred kratkim ustanovljene novinarske stavbe in gospodarske zadruga »Novinarski dom«. Občni zbor je otvoril načelnik zadruga Aleksander Zeleznikar, glavni urednik »Jugoslovan«, konstatiral sklepčnost ter podal kratek pregled dela, ki ga je že izvršila mlada zadruga. Zanimanje med novinarji za novo zadrugo je razveseljivo, kar pričča tudi že lepo število zadržnikov. Pa tudi javnost kaže mnogo simpatij za težnje zadruga »Novinarski dom«. Na merodajnih mestih je bila že objubljena zadruga krepka podpora, da bo mogla zadruga uresničiti svoje cilje. »Novinarski dom« v Ljubljani ne bo samo sedež vseh slovenskih novinarjev, temveč tudi kulturno središče slovenskih in zaveznih književniških in umetniških ter kulturnih organizacij. Novinarski dom naj postane pravi »Narodni dom« za vsa ta društva in zato upajo novinarji, da jih bo slovenska javnost prav tako podpirala pri njih akcijah za zgraditev Novinarskega doma, kakršne podpore so bili deležni njih kolegi v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu in Sarajevu. Nadaljni namen zadruga pa je, da poskrbi svojim članom zdrava in cenaznanovanja ali lastna domovja ter da tudi v vsakem drugem oziru skrbi za ugled novinarskega stanu in za dober socialni položaj novinarjev. Zato bo Novinarski dom tudi last novinarskega pokojninskega fonda.

Po kratki, vseskozi pozitivni debati, je občni zbor odobril poročilo in z vzklikom izvolil staro upravo zadruga, ki jo tvorijo: A. Zeleznikar, gl. urednik »Jugoslovan«, načelnik; dr. Potočnik, urednik »Slovenec«, podnačelnik; J. Prunk, urednik »Jutra«, tajnik; Fr. Seunig, urednik »Jutra«, blagajnik; poslanik in minister dr. A. Kramer, min. dr. Kulovec in šef-urednik »Jutra« St. Virant pa člani uprave. — Enako je bilo izvoljeno staro nadzorstvo, ki ga tvorijo gg.: Adolf Ribnikar, načelnik, dr. Ahčin, gl. urednik »Slovenec«, podnačelnik, Albin Prepeluh, Josip Zupančič, gl. urednik »Slovenskega Narod« in dr. Birs, vodja ljubljanske podružnice »Avalac«.

Živahno delovanje ljubljanske sekcije JNU

Občni zbor ljubljanske sekcije JNU, ki je nato zborovala v čitalnici, je vodil njen predsednik g. Stanko Virant. Otvoril je zborovanje s pozdravom navzočih gospa svojih tovarišev, sreskega načelnika iz Šmarja pri Jelšah g. dr. K. Kartina in ravnatelja zdravilišča dr. Stera. Soglasno je bil sprejet predlog, da odpusti zborovalci udanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću, banu g. dr. Marušiču, ljubljanskemu županu dr. Pucu. Pozdravno brzojavko so zborovalci poslali tudi ljubljanskemu županu g. Lebingerju, katerega gostje so bili predlanskem ob priliki obnega zbora.

Zanimivo je bilo nato poročilo predsednika g. Viranta, ki je očrtal položaj novinarjev v Dravski banovini in gibanje novinarskih stanovskih organizacij v drugih državah. Z odobravanjem je bilo sprejeto njegovo poročilo, kakor tudi poročilo tajnika g. Ozima in blagajnika g. Potočnika. Na predlog člana nadzornega odbora g. Bega so zborovalci soglasno podelili funkcionarjem razrešnico. Prišlo je nato do daljše debate o položaju novinarjev pri nas. Za nami so časi, ki so slabili novinarsko stanovsko zavest. Slabe posledice za ves stan niso izostale. Vendar je letošnji občni zbor pokazal, da se z novimi konsolidiranimi razmerami utrjuje vedno bolj tudi stanovska zavest slovenskega novinarja. Prvi korak za gospodarsko in socialno njegovo osamosvojitve je storjen z ustanovitvijo zadruga. S to osamosvojitvijo se dviga tudi ugled stanu in hkratu nivo slovenskega časnikarstva, ki je toliko trpelo doslej sprico nezdravih političnih razmer. Ustanovljen je bil poseben socialni odsek društva, ki bo proučeval vsa glavna za socialni dvig članov pomembna vprašanja in vodil v tem smislu potrebne akcije.

Pri volitvah je bil z vzklikom ponovno izvoljen za predsednika g. Stanko Virant, glavni urednik listov konzorcija »Jutra«, v odbor pa gg. Viktor Cenčič, urednik »Slovenec«, Fran Kramžar, urednik »Slovenec«, Drago Potočnik, urednik »Slovenec«, Rudolf Ozim, urednik »Jutra«, Josip Prunk, urednik »Jutra«, Jože Zupančič, glavni urednik »Slovenskega naroda«, Božidar Borko, urednik »Jutra«, Stano Kosovel, urednik »Jutra«, in Aleksander Zeleznikar, glavni urednik »Jugoslovan«. Nadalje sta v odboru kot zastopnika mariborskega novinarskega kluba gg. Udo

Kasper, glavni urednik »Maribor« Zeitung«, in Josip Dolanc, urednik istega lista.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. Adolf Ribnikar, predsednik konzorcija »Jutra«, dr. Ivan Ahčin, glavni urednik »Slovenec«, Ante Beg, urednik »Domovine« in delegat mariborskega kluba. Razsodišče pa tvorijo gg.: dr. Fran Kulovec, minister n. r., Rasto Pustoslavšek, urednik »Jutra« in Josip Petrič, urednik »Jugoslovan«.

Uspelo zborovanje je zaključil predsednik Virant, nakar so zborovalci obedovali v hotelu »Pri pošti«, ki ga spretno vodi g. Stjepan Čoh. Sledile so dobrodošlice in pozdravi, najprvo g. načelnika dr. K. Kartina, ki je v vznesenih besedah očrtal lepote svojega kraja, potem ravnatelja dr. Stera, katerega poročilo o razvoju Rogaške Slatine, ki ga je ob tej priliki podal, priobčujemo na drugem mestu, župana g. Sentjurca, šef-zdravnika zdravilišča dr. Koltererja, slatinskega rojaka g. Bega in pesnika Silvija Sardenka, ki je pozdravil novinarje s prigodno pesmico ter prinesel pozdrave najstarejšega našega novinarja slatinskega nadzupnika Korošca.

Deljeni v skupine so po obedu novinarji naredili krajše izlete v okolico. Prehitro je prišla ura, ko so se morali posloviti od Rogaške Slatine in gostiteljev. Tudi ta občni zbor jim bo ostal v spominu in za svojimi mizami v uredništvih se ga bodo spomnili vedno, kadar bo potreba, da s peresom in s črno umetnostjo dajo svoj delež za napredek Rogaške Slatine, tega bisera Dravske banovine.

Slatinska zdravica novinarjem!

Slatinski gost slatinskim gostom.

Naš Prešeren kot jurist
modroval je sklepe take:
Da iz pravih bi rumenjake
si koval v dobiček čist.

Rumenjak je tudi čas.
Glej, usoda neenaka:
Časnikar iz rumenjaka
kuje pravde strog izraz.

Ako čas je res zlato:
Časnikarji ste zlatarji!
Naj bi teklo v zlati zarji
plemenito Vam pero.

Ako novec drag je dar:
ste novinarji dragulji!
Pod pero se pno ti žulji,
kot da s plugom si ratar.

Ako čas je res zdravnik:
časnikarji ste zdravniki
rani mali kot veliki,
kjer je družbe vzdih in kriki!

Ako čas je ogenj vnet:
so kresovi vaši listi,
da so složni v misli isti:
ena duža ves bo svet.

Časnikar je luč sveta:
Milostno naj Bog obvarja
časnikarje kot zlatarje!
Živel iz dna do dna!

Otvoritev Zanatske banke

kraljevine Jugoslavije a. d., podružnice v Ljubljani.

Ljubljana, 2. maja.
Danes ob 11. uri je bila svečano otvorjena v bančnih prostorih na Dunajski cesti št. 31 v hiši Zidarjev dedičev Zanatska banka podružnica v Ljubljani.

Predsednik g. Engelbert Franchetti je uvodoma pozdravil zastopnika centralne uprave ZB v Beogradu g. Milana Dragiča, zastopnika banke uprave dr. Rateja, zastopnika ljubljanske občine dr. Zarnika in zastopnike ravnatelja Gregoriča, dr. Pretnarja, dr. Vidmarja, gosp. Krofita, gosp. Bulajića, dr. Kavčiča, dr. Bohinca, zastopnika Zveze obrtnih zadrug iz Maribora g. Bureša in Zdravca, zastopnika Obrtnih zadrug za Ljubljano g. Rebeke, zastopnika Zveze obrtnih društev J. Golčarja iz Celja, pravnega zastopnika združnice dr. Milana Šubica in vse druge načelnike obrtnih zadrug. Predsednik se je nato spomnil vseh onih, ki so sodelovali pri ustanovitvi te za obrtnike tako važne institucije, predvsem predsednika centralne uprave iz Beograda g. Milana Stojanovića in tajnika Zbornice TOI dr. Plessa. Očrtal je delo, ki je imelo uspeh, o katerem pričrta današnja otvoritev, in poudaril važnost podružnice za naše obrtnike. Generalni direktor Milan Dragič je nato nagovoril navzoče in ob tej priliki podčrtal, da se bodo obrtniki z vsimi silami še naprej trudili, da bodo kos in izpolnili veliko socialno nalogo, ki jo jim nalaga ustanovitev te institucije. Slovensko obrtništvo bo imelo priliko dobiti v tej ustanovi svojega zaščitnika za procvit vsega stanu. V imenu centralne uprave je proglasil podružnico s tem dnem odprto.

Navzoči so poslali vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu pred-

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopnik modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Svet pozna Jugoslavijo

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

njena rujna vina...
njene čuvstvene pesmi
in blesteče zobé njenih
prebivalcev!

A svet pozna tudi tajnost, na kateri način
stotisoče Jugoslovanov vzdržuje lepoto
svojih zob. Sargov Kalodont ima ta blago-
dejni učinek. Nedotaknjeno zdravje zob
in biserni sijaj, kakor tudi vonjajoči
sveži dih so posledice tega negovanja.

sedniku Živkoviću, trgovinskemu ministru in predsedniku centrale Stojanoviću, ki se zaradi obolelosti ni mogel udeležiti otvoritve. Nato je podpredsednik podružnice g. Rebek v imenu Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in drugega obrtništva v Dravski banovini navzoče pozdravil, želeč našemu obrtništvu popolno gospodarsko samostojnost s pomočjo novega zavoda, kar je tudi edini namen te ustanove. S klicem, da bi Bog blagoslovil obrtništvo pri tem delu in delo samo v prid in korist vseh obrtnikov in države, je zaključil svoje izvajanje. Za Zbornico TOI je navzoče pozdravil dr. Pretnar in prikazal trud in požrtvovalnost nekaterih za ustanovitev podružnice Zanatske banke v Ljubljani, tako generalnega tajnika dr. Windischerja, g. Franchettija in gosp. Zdravca.

Upravnik podružnice je gosp. Rajko Ogrin, predsednik g. Franchetti Engelbert, podpredsednik g. Josip Rebek, odborniki pa gg.: Zdravec iz Središča ob Dravi, Fran Bureš iz Maribora, Holobar iz Celja, Karel Vidmar, Fran Ravnihar in Urban Miroslav iz Ljubljane. Ni treba poudariti važnosti podružnice Zanatske banke v Ljubljani ki bo podpirala predvsem malega obrtnika in bo izvrševala vse bančne posle ter je upati, da se bodo obrtniki v Dravski banovini oprjeli svojega zavoda, ki je privilegirana državna institucija, pri kateri je država udeležena s 30 milijoni dinarjev.

Florijanovo

(Iz celjske okolice)

Ko pokrije tema dolino, se zberejo fantje na vasi, da si porazdele delo. V naših krajih je običaj, da na predvečer sv. Florijana pri vsaki hiši odnese nekaj drv, prinese pa od druge hiše. Tu in tam poberejo celo klade, trte od vrb obešajo na kljake vežnih vrat, dočim polena položijo ali zložijo pred vežna vrata. Ko so dokončali, zakurijo na vasi ogenj z drvni, ki so jih pobrali pri hišah v čast sv. Florijanu, svetniku ki ima ogenj v oblasti.

Družine molijo po rožnem vencu na čast sv. Florijanu, da bi nas varoval časnega in večnega ognja. Marsikatera kapela se ponša v naših krajih s sliko ali kipom sv. Florijana. Farna cerkev sv. Daniela v Celju ima na ženski strani, tik pred žalostno kapelo veliko sliko starega slikarja, kako poliva sv. Florijan nad gorečim starim Celjem golido vode. Slika je umetniške vrednosti in je zgodovinsko pomembna.

Ko se zdani in se prikaže sonce, pogleda gospodar s paznim očesom, če je izšlo na jasnem ali oblačnem nebu, kajti če se prikaže na jasnem, bo tisto leto treskalo in grmelo, boljše je da je oblačno.

Prvo nedeljo po sv. Florijanu prično pobirati fantje po hišah klobase, jajca in mast. Eden nosi staro knjigo, razloži gospodinji, da zadaj stoječa mož in žena nimata kaj jesti, in da kmalu pričakujejo »vesel« dogodek, zato so se

zbrali, drugi zbijajo šale na račun fanta, ki je oblečen v »ženo«.

Godec pa svira, ko gre ves sprevod med petjem fantov po vasi, vaška mladež pa zadaj sv. Florijana, patron naših gasilcev. V pomladnem jutru hite gasilci med njivami hmeljnikov v gasilni dom, da od tamkaj z zastavo, okrašeno s sliko sv. Florijana, skupaj s soslednimi društvi odkorakajo v farno cerkev. Kako jim žare lica, koraki po taktu godbe, saj vedo, da je danes njih gasilski praznik. Vzvišena je ideja gasilstva, hiti svojemu bližnjemu v pomoč, bodisi da je ta tvoj prijatelj ali ne. Ko se prikaže rdeči petelin, zadoni gasilski rog, hite gasilci v boj proti groznemu elementu ognju. Pozdravljeni gasilci, na vaš praznik, vzvišene so vaše naloge ljubzni in pomoči, saj ste — vitezi sv. Florijana. — A. Dolenc.

Izjava

»Slovenec« ponavlja že v nekaj člankih netočne in neresnične trditve o kazenskem slučaju kovača Bratuna iz Besnice in o mojem zagovoru Bratuna pri glavni razpravi na sodišču.

Predvsem mrcam ugotoviti sledeče:

Če je moralo sodišče ta žalostni slučaj (kot toliko drugih) razpravljati javno in je pri tem bilo javno razpravljano tudi o neugodnih higijskih razmerah na deželi — ni bilo treba »Slovenec« o tem javno razpravljati v časopisu, če mu je res toliko na tem, da tujcem ne pride kaj za nas neugodnega na ušesa. Da se o tem razpravlja v časopisu, nisem torej odgovoren jaz, temveč »Slovenec«.

»Slovenec« brani pred menoj slovensko kulturo in inteligenco, kakor da bi jaz ne priznal slovenskih kulturnih pridobitev in časti tistim kulturnim delavcem, ki imajo za to zasluge. Toda jaz slovenskih kulturnih pridobitev nisem zmanjševal in zaslug slovenskih kulturnih delavcev okrnjeval. Ugotovil sem le, katerih pridobitev Slovenec še nimamo in v čem slovenska inteligenca našega človeka ni dovoljno izobrazila in vzgojila, tako da je nevednost vzrok gotovih kaznivih dejanj, ne pa hudobija.

Sodeč po »Slovenčevih« člankih moram reči, da mu manjka smisel in vzgoja za sodstvo, kjer se smejo obdolženci svobodno zagovarjati sami in po svojih zagovornikih. Kje na svetu bi mogel biti zagovornik radi zagovarjanja še takega zločinca izpostavljen sličnim napadom? Izjavljam, da sem kot zagovornik moral iznesti v korist obtoženca, kar mi je velevala vest in poklicna dolžnost. Da bi imel o spanju kinetske moške mladine v hlevih in o zanemarjenih posteljah v hlevih prave podatke in statistiko ravnaj »Slovenec«, ne morem priznati. Poslužiti sem se moral po vesti in poklicni dolžnosti podatkov, ki so mi iz moje skušnje znani. Če bi morda res nehotel te podatke porabil za prečno sliko, treba ugotoviti, da bi to bilo storjeno radi nesrečnega na zatožni klopi.

V Ljubljani, 29. aprila 1931.

Dr. Janžev Novak.

Jz Dravske banovine

CENJENE NAROČNIKE prosimo, da se poslužijo za plačilo naročnine naših položnic, ki smo jih priložili našemu listu 1. maja. S tem, da plačajo naročnino v prvih dneh meseca si prihranijo nepotreben skrb in nam pa prihranijo veliko dela. Tudi plačilo je lažje v prvih dneh meseca, kakor proti koncu meseca.

UPRAVA.

d Krajevna protituberkulozna liga se ustanovi tudi v Kranju ter bo ustanovni občni zbor v ponedeljek 4. t. m. na mestnem županstvu.

d Ker ni še dospel dovoljenje, je Krajevni odbor U. V. Invalidov v Celju primoran tombo 10. maj t. l. preložiti.

d Glasbeno društvo v Kočevju je pod vodstvom znanega in priljubljenega pevovodje gospoda M. Trosta zopet pričelo z rednimi pevskimi vajami, in sicer za ženski zbor v ponedeljkih ter za moški zbor v torekih ob 20. uri v tukajšnji osnovni šoli. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 800

d Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

Že v 24 urah

barva, pleštra in kemično smazi obleke, klobuke itd. škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

685

tovarna Jos. Reich.

d Za pomladanske izlete Vam nudi najbogatijo izbiro »provijanta« velemesarja Slamič na Gosposvetski cesti. 1164

d Koroški — pevec! Pevski odsek Kluba koroških Slovencev v Ljubljani vabi vse rojake, pevce, da pristopijo k pevskemu odseku, ki ga vodi koroški rojak g. Novak Ivan, upravnik pošte Ljubljana 5, Zaloška cesta. Zglasijo naj se pri imenovanemu gospodu. 1142

Lekarna Trnkoczy 689

Ljubljana, Mestni trg 4

Tel. 2186 P. z. r. 10755

Birmanska darila

po znižanih cenah pri
L. Vilhar, urar
Ljubljana, Sv. Petra 36

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapet iških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7

Ustanovljena leta 1879

317

d Spominski drevi. Na Vidov dan odkrije Glasbena Matica na hiši skladatelja Davorina Jenka v Cerkljah pri Kranju spominsko ploščo. Istočasno vzida na Borštnikovi rojstni hiši Udr. gledaliških igralcev spominsko ploščo pok. tovarišu umetniku Ignacu Borštniku, Cerkljanska šola proslavi svoj poldrugostoletni razvoj z razvitim novoga prapora, vzidanjem spominske plošče vsem slavnim rojakom in izdajo obširne spomenice z njihovimi životopisi. V kritje stroškov je daroval šoli rojak g. župnik Janez Mol iz Trzina 200 Din. Najiskrenejša zahvala!

d Film o vesokolskem zletu v Beogradu leta 1930. Zveza kulturnih društev bo predvajala od srede 6. t. m. premijero velikega filma »o vesokolskem zletu v Beogradu l. 1930.« Predstave se bodo vršile v prostorih kina »Ljubljanski Dvor« dnevno ob 20. uri. Poleg teh predstav, ki so namenjene splošno občinstvu, se bodo vršile posebne šolske predstave dnevno ob 11., 14. in 16. uri ter vojaške predstave ob 18. uri. Za šolske in vojaške predstave si je treba vstopnice nabaviti v prodajni v tajništvo, Zveze kulturnih društev (Kazina, II. nadstropje). Pri predstavah igra orkester Sokola I. Tabor.

d Ko grah debela toča. 28. t. m. je padala popoldne po Trebelnem ko grah debela toča. Gospodarji, zavarujte svoje pridelke proti toči.

d Zahvala. Ob priliki saditve smrekovih sadik po šolskih otrocih na parceli veletrgovca Alojzija Krajca v Grahovem, je ta podaril za »romane« otroke tukajšnje šole 400 Din. Za velikodušni dar se gospodu Kraju najtopleje zahvaljuje — šolski upravitelj.

d Kmetisa in gospodinjstva nadaljevalna šola v Petrovčah je z igr »Stari lili« zaključila letošnje svoje delovanje. Resni in delavni udeleženci obeh šol so žrtvovali mnogo truda in časa, da so pod režijo učitelja g. Dolinarja prav časno izvedli to igro. Čisti dobiček te prire-

ditve je namenjen za izlet. Da je mogla gospod. nadaljevalna šola pričeti s poukom, se je v veliki meri zahvaliti uvidenosti in dalekovidnosti tukajšnjega župana g. Stanka Jelovička.

EN »PAN« NADOMESČA 24 DRUGIH OVRATNIKOV.

d Izlet Autokluba v Južno Srbijo. Tajništvo Autokluba je razposlalo te dni vsem članom posebne pozive s prijavnimi formularji za člane, ki se nameravajo izletu udeležiti, so naproseni, da izvolijo vpsolati tajništvu Kluba izpolnjen formular prijavnice z navedbo morebitnih osebnih želj in predlogov. Po možnosti je vpsolati prijavnice do 10. t. m., vsekakor pa najkasneje do 11. maja t. l. Prijavilo se je že več udeležencev, kar je razumljivo, ker se nudi našim avtomobilistom idealna prilika, da si ogledajo zgodovinsko važne in tudi pokrajinsko lepe pokrajine Južne Srbije. Kakor sporoča Centrala Autokluba iz Beograda so tudi ceste v Srbiji v zelo dobrem stanju. Kakor znano, se izvrši prevoz vozil do Beograda brezplačno s železnico in bodo nudene izletnikom tudi sicer razne ugodnosti, med temi tudi polovični popust na ceni železnice in sicer na progi Ljubljana—Zagreb do Beograda, za vse udeležence člane zapadnih sekcij. Ker odpade s tem naporna pot do Beograda, je pričakovati znatno udeležbo slovenskih avtomobilistov na tej lepi in zanimivi manifestaciji jugoslovanskega avtomobilizma.

Kaj danes?

Tombola poštnih uslužbencev točno ob 8. uri popoldne. Zato kupimo vsi tablice, ki stanejo samo po 2 Din. Prodajajo se na vseh dohodnih na Kongresnem trgu.

Odbor

Ljubljana

Nedelja, 3. maja 1931. Pravoslavni: 20. aprila, Teodor.

Ponedeljek, 4. maja, Florjan. Pravoslavni: 21. aprila, Januarji.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. Jutri pa lekarni Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Biški.

■ Sokolstvu Ljubljane in okolice. Uprava sokolske župe Ljubljana je prejela od komande Dravske divizije vabilo, da se v sredo 6. t. m. udeležijo tradicionalnega vojaškega praznika »Gjurjev uranek«, ki bo na vojaškem vežbališču. Župna uprava poziva vsa ljubljanska in okoliška sokolska društva, da se v čim večjem številu najdejo tega lepega praznika. Vse članstvo naj se zbere v slavnostnih krojih v sredo točno ob tričetrt na 5 pred Oficirskim domom, odkoder odkorakamo skupno z vojaštvom na vežbališče. Bratje, ki imate slavnostne kroje udeležite se praznika polnoštevilno. Zdravo. Župna uprava.

■ Razstava vajeniških del za mehansko-tehniško obrt je 3. maja od 8. do 12. ure v šoli na Ledini. Prosim oglejte si jo. Vstopnine ni. — Upraviteljstvo.

■ Rezervni oficirji, člani Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, se vabijo, da se udeležijo izrednega zbora Zveze, ki bo v četrtek 7. maja ob 18. uri v društvenem lokalu v Ljubljani (Kongresni trg 1, II.).

■ Jahačna prireditev Kola jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Peter« v Ljubljani priredi danes ob 15. uri popoldne na Stadionu ob Dunajski cesti veliko jahalno in skakalno konkurenco. Prijavili so se številni jahači in jahačice iz Zagreba in Ljubljane iz oficirskih in civilnih krogov. Skakalo se bo čez različne zapreke do višine in širine 1-20 m. Poleg tega bo takozvano poslušno skakanje, ki obstoja v tem, da bodo postavljene različne zapreke šele na dan turnirja zato, da jih noben konj poprej ne spozna. Med skakalno konkurenco se bo vršilo dresurno jahanje, pri katerem bodo udeleženci morali dokazati dresuro konjev v koraku, kasu in galopu. Razpisana so lepa darila, tako, da bo prireditev gotovo dobro uspeła.

Sporočam, da otvorim v ponedeljek

dne 4. maja t. l.

GOSTILNO

poleg svoje delikatesne trgovine in mlekarne v nanovo opremljenih prostorih

na Rimski cesti šte. 24 (vogal Bleiweisove ceste)

se toplo priporoča

LENI LAPAJNE

■ Orkester slavne Češke Filharmonije iz Praga bo po preteku 5 let zopet koncertiral v Ljubljani v ponedeljek 11. maja. Orkester nastopi v celoti — 76 godbenikov in je na potu na veliko koncertno turnejo po Italiji.

■ Oblastna streljaška družina Ljubljana obvešča svoje članstvo, da bo danes na vojaškem strelišču svečana otvoritev letošnje strelske sezi. Začetek ob 8.30. Sodeluje godba 40. pp. Udeležba za vse člane strogo obvezna. Vsa društva, ustanove, korporacije in vse prijatelje strelskega športa iz Ljubljane in okolice, kakor tudi cenj. meščanstvo vložno vabimo, da se udeležijo te strelske prireditve.

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoga

75 Din za 100 kg

franko plinarja nudi

Ljubljanska mestna plinarja.

■ VIII. interna vaja gojencev drž. konservatorija bo v torek 5. t. m. v Filharmonični dvorani. Začetek ob pol 6. uri pop. konec ob 7. uri. Vstop prost.

■ Današnja predstava »Deviškega vena« na Sentiakobskem odru odpovedana. Zaradi nenadnega odpoklica enega izmed sodelujočih članov v Zagreb odpovedujemo današnjo predstavo »Deviškega vena«. Ze kupljene vstopnice veljajo za prihodnjo predstavo »Deviškega vena« ali pa se povrne denar. — Uprava Sentiakobskega gledališkega odra.

■ Prodaja manufakture. Dne 2. t. m. se je pričela v prvem nadstropju Tavčarjeve ulice št. 2, pri delniški družbi Commerce v oddelku B prodaja manufakture. Prodajalo se bo pod produkcijsko ceno. Obiščite nas in prepričajte se! Berite oglaš na zadnji strani! 1172a

■ Rezervni častniki-avtomobilisti, ki so strokovno dovolj usposobljeni za vodstvo avtomobilov, se pozivljajo, da se najkasneje do 20. maja t. l. v pismono prijavi pri mestnem vojaškem uradu v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7, I., soba št. 1.

■ O tuberkulozi predava šefzdravnik ljubljanske železniške direkcije gosp. dr. Tišar v UJNZB v kino »Ljubljanski dvor« v torek dne 5. maja ob 18. uri. Predavanje je zvezano s filmom. Vabljeni vsi!

■ Zadruga dimnikarjev v Ljubljani vabi vse dimnikarske mojstre in pomočnike, da se na dan sv. Florjana 4. maja t. l. udeležijo sv. maše ob 9. uri popoldne v cerkvi sv. Florjana. — Načelnik.

■ Zanimivo skioptično predavanje priredi Slovensko planinsko društvo v torek 5. maja ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Predavatelj g. Leon Poljanec iz Maribora nam bo nazorno s skioptičnimi slikami predstavil zanimivo deželo Togo v Afriki.

■ Teška nesreča. V Beljaški ulici se je ponesrečil 42letni delavec Josip Graj, stanujoč v Linhartovi ulici 6. Graj bi imel pomagati pri razkladanju stavbnega lesa, ki ga je pripeljal prevoznik Franc Zavran za tamošnjo novo stavbo. Ko je delavec Lampe iz Zgornjega Kašlja odstranil zadnjo ročico na vozu, je tramovje zdrknilo na tla in pokopalo pod seboj Graja, ki je stal tik voza. Tramovje je poškodovalo Graja na desni roki, v rami in križu. Pripeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

■ Tatvina premoga. Postajenačelnik gorenjskega kolodvora Franc Zemlja je prijavil policiji, da je ustavil nekega pomožnega delavca Nabavljalne zadruge, ki je nesel vrečo premoga, težko 44 kg. Delavec je vrgel vrečo s premogom na tla in pobegnil. Premog je bil last Nabavljalne zadruge.

■ Tatvina zlatnine. Iz spalne sobe v I. nadstropju v Tovarniški ulici 1 je neznan tat ukradel Stojanu Stanetu dve srebrni ženski uri in zlato verižico od žepne ure v vrednosti 800 Din.

Za pomladansko sezijo posetite pred nakupom moških oblek, manufakture, moškega perila in modnih potrebščin najprvo trgovino

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg šte. 2 na vogalu in postreženi boste s dobrim blagom po najnižji ceni.

■ Oratorij »Samson«. Na Sloginem oratorijem koncertu v ponedeljek 4. maja ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani bodo peli solistovke partije ga. Lovšetova, ga. Škerlj-Medvedova, g. Gostiš in g. Marjan Rus. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

■ Vsako soboto, nedeljo, sredo in vsak praznik v hotelu »Bellevue« svira godba White-Blue-Jazz. 1174

■ Opozorjamo na današnji oglaš

tvrdka Derenda. 1047a

■ Odprija noč in dan so groba vrata. Umrla je Terezija Peršina, 68 let stara, zasebnica, Kongresni trg 15. V ljubljanskih bolnicah so umrli: Pavel Letnik, 46 let stara, žena viš. pristava, Loke-Trbovlje; Marija Jonke, 64 let stara, žena posestnika »Kočevska Reka«; Franc Verbič, 47 let star, Podolnica pri Horjulu; Terezija Čank, 51 let stara, žena posestnika, Stanjevič pri Muraki Soboti; Alojzija Hudobinik, 68 let stara, kočarica, Mlako pri Kamniku; Ana Predolnik, 47 let stara, dmnarica, Libelčice; Kamilo Gradišnik, 36 let star, carinik, Rakek; Franc Hauptman, 42 let star, polje. stražnik v p., Vidovdan-ska c. 9; Ivana Kožuh, 75 let stara, zasebnica, Kranj; Rudolf Mavrič, 32 let star, delavec, Retuje; Anton Bregar, 58 let star, viš. žel. uradnik v p., Rodica-Jarše; Antonija Vesel, 64 let stara, onemogla služkinja, Brakar; Ciril Černič, 2 dni

star, sin pasarsk. pomoč., Orlova ulica. Blag jim spomin! Zaljubljen naš sožalje!

■ Smrt uglednega obrtnika. V Cerkveni ulici št. 21 je umrl ševlarski mojster g. Tavčar, ki je bil zaradi svoje dobrodelnosti daleč okoli znan in je imel mnogo prijateljev — znancev. Pokopali ga bodo jutri ob 17. Naj počiva v miru, zaljubljen sožalje!

■ Iz bolnice. Kuhar Frane, 32letni zidar z Bleda, se je včeraj ponesrečil pri renoviranju hotela »Toplice« na Bledu. Noseč na rami Bruno, je zdrsnil v tamkaj se nahajajočo duplino in je dobil težke notranje poškodbe. — 24letni ključavničar Trampuš Ivan iz Medvod se je v petek zvečer s motornim kolesom vračal domov. Na česti med št. Vidom in Mednom je pripeljal nasproti avto, katerega močna luč je Trampuša tako zasleplila, da je zavozil v cestni jarek in si pri padcu zlomil desno nogo. — Pri polaganju vodovodnih cevi na Dunajski cesti se je ponesrečil v soboto 43letni zidar mestnega magistrat Brajer Matija. Nanj se je vsula plast zemlje in mu zmečkala desno nogo pod kolenom. — Skoro enaka nezgoda se je pripetila 1877. leta rojenemu Okornu Janezu, delavcu iz Stihne pri št. Vidu. V petek se na svojem domu kopal za nekega posestnika pesek. Nenadoma se je sesula vrhnja plast zemlje in ga pokopala pod seboj. Okorn je dobil tako težke notranje poškodbe, da jim bo najbrže podlegel.

■ Češkoslovaški železničarji v Ljubljani. V Ljubljano so prispeli češkoslovaški železniški uradniki. Gostom je bil prirejen prisrčen sprejem že na meji v št. Ilju, potem v Mariboru in končno v Ljubljani. Pozdravna večera v Kazini so se udeležili med drugimi češkoslovaški konzul inž. Sevič, zastopnik mestne občine dr. Fučes in ravnatelj Zveze za tujski promet gosp. Pintar. Včeraj so si gostje ogledali Bled in njegovo divno okolico.

Celje

■ Izgube. V soboto je bila na poti od Gosposke ulice do Zrinjskega ulice izgubljena temnomodra svilena blaza. — 28. aprila je bil na poti od Sv. Jožefa v Zavodno izgubljen 100-dinarski bankovec. — 29. aprila je trgovski potnik Senčar Anton v mestu izgubil listino iz modrega usnja, v kateri je bilo 350 Din ter več listin, glasečih se na njegovo ime. Najditelji naj oddajo stvari na predstojništvu mestne pošte.

■ Celjsko učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto 9. maja ob 9. dopoldan v mestni narodni šoli v Celju.

■ Mestni kino predvaja danes in jutri v ponedeljek govoreči film »Tajnost petero ključev«. Zvočna predigra.

■ Na obnem zboru Trgovskega društva je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Fazarinc, podpredsednik g. Fibrovc, odborniki trgovci gg. Štermec, Leskovšek, Lukas, Dobovčnik in Šumer ter trgovska nameščena gg. Lavrič in Konhajzler.

■ Smrtna kosa. Dne 30. aprila je v Trubarjevi ulici št. 3 umrla ga. Bogataj Lucija, žena orožniškega vpokojenca, stara 52 let. V javni bolnici sta dne 1. maja umrla 21-letni krojaški vajenec Koren Stefan iz Velenja ter 2-letna posestnikova hčerka Brinšek Dragica iz Migojnice.

■ Današnja predstava »Prodane neveste« ob 15.30 v Mestnem gledališču bo za Celje dogodek prve vrste, kajti zasedba je prvovrstna.

■ Protituberkulozni dan priredi danes celjska Protituberkulozna liga pod geslom »Dajmo otroku solnce in zraka!«. Ob 10. bo v mestnem kinu filmsko predavanje g. dr. Fischerja, h kateremu je prost vstop.

■ Društvo stanovanjskih najemnikov ima svoj občni zbor jutri 4. maja ob 20. v gostilni Filipič v Gledališki ulici.

■ Tuji v aprilu. Pretekli mesec je obiskalo Celje 990 tujcev s 1108 prenočninami. Po državni pripadnosti je bilo 725 Jugoslovancev, 122 Avstrijcev, 46 Čehoslovancev, 87 Nemcev, 33 Italijancev, 11 Madžarov, 7 Poljakov, 3 Rusi-emigranti, 8 Američani, 2 Angleži, 1 Grk. Po poklicu je bilo 317 trgovskih potnikov, 216 delavcev, 46 obrtnikov, 23 industrijcev, 18 uradnikov, 11 dijakov, 9 odvetnikov, 4 zdravniki, 347 pa jih je bilo brez poklica.

■ Umrl je v aprilu v Celju 26 oseb in sicer 4 v mestu ter 22 v javni bolnici.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 3. maja ob 15.30 uri: »Prodane neveste«. Gostovanje ljubljanske opere.

Hrastnik

Nedeljska igra v Narodnem domu »Peg, srček moj,« ki jo je priredil prosvetni oddelek našega Sokola pod vodstvom g. Mahkota, je izpadla dobro. Mnogoštevilni obiskovalci so se dobro zabavali. Čirkus je prišel ta dan tudi na svoj razst.

Nevihla v torek popoldne ni napravila k sreči posebne škode, zlasti ne v dolini.

Nova šola. Ker je bila oddaja stavbe naše šole razpisana, se podjetniki že oglašajo. Upamo, da se bo kmalu pričelo živahno vrtenje na bvlši njivi poleg stare rudniške stanovanjske hiše.

Cerknica

Birma. 14. maja bo v Cerknici spet po nekaj letih birma.

Konec pouka v obrtni šoli. Ta teden se je končal pouk na tukajšnji obrtni nadaljevalni šoli. Uspeh je na splošno zadovoljiv.

»Bratje sv. Bernarda«. Danes popoldne bodo igrali na Rakeku igro »Bratje sv. Bernarda«. Predstava bo ob štirih v Školskem domu.

Priprave za sokolsko akademijo. Priprave za akademijo so v polnem teku. Akademija cerkniškega Sokola bo danes teden v Sokolskem domu, na kar Cerkničane že vnaprej opozarjamo.

»Jugoslovanci« se je tudi v Cerknici že precej uveljavil, zlasti ob nedeljah in praznikih v kolportirani. Le pridno segajte po njem, saj stane vsaka številka, tudi nedeljska, samo 1 dinar in je tako »Jugoslovanci« naš najcenejši dnevnik.

Pol stoletja kavarnar

Novo mesto, 2. maja 1931.
Mladosten in krepak slavi danes petdesetletnico izvrševanja kavarniške obrti ugledni novomeški kavarnar g. Fran Splihal, lastnik kavarne »Central« nasproti pošte.

Pol stoletja med kavo in likerji, med biljar-dom in kartami, med veselimi in sitnimi gosti, to ni malenkost. In pri tem je ohranil naš jubilan- mladeniško svežost, dobro voljo in pod- jetnost, da bi mu nikdar ne prisodil let, ki jih nosi na zvrnanih plehah.

Kot sin preglednika finančne kontrole se je jubilar rodil v Vipavi leta 1868. Komaj dva- najst let mu je bilo, ko je že moral od doma. Vstopil je kot kavarniški vajenec v sedanjo ka- varno »Zvezdo«, ki je bila tiste čase seveda nemška. Po končani učni dobi je »kofetarik« po raznih mestih, nato se je vrnil v Škofjo Loko in nato v Kranj, kjer je skočil v zakonski jarem, ki mu je bil izredno lahek in zadovoljiv. Nje- gova soproga Urška Sajevečeva je rodom iz Vi- sokega pri Kranju. Vzgojila sta pet otrok, dva edina in tri hčere. Vsi so že odrasli in v prav- dobrih pozicijah. Po krajšem bivanju v Kranju in Škofji Loki se je g. Splihal pred 21. leti vsi- dral v Novem mestu, ki mu je postalo nova domovina.

Tukajšnje obrtno društvo je včeraj svečano proslavilo jubilej uglednega svojega člana, sam jubilar pa je na svoj slavnostni dan popoldne pogostil 15 ubogih dečkov in ravno toliko rev- nih deklic ter s tem plemenitim činom najbolj pokazal svoje zlato srce.

Tudi naše iskrene čestitke zaslužnemu jubi- lantu!

Počivanje po zvezdi večernici

65.

Pri gostoljubnih kušaricah sta Du- šan in Danica ostala več dni. Pripove- dovala sta jim, od kod sta in kako sta prišla na Venero, a kušarice ju niso mogle doumeti. Pretežno je bilo vse to za njihovo malo pamet. Za slovo so jima priredile veliko pojedino in vese- lico, na kateri sta morala z njimi ple- sati po taktu čudne godbe in še bolj čudne pesmi.

66.

Teško je bilo zapustiti udobno vas in njene gostoljubne stanovalke. Najrajši bi bila Dušan in Danica ostala kar pri kušaricah, a morala sta si ogledati še toliko čudovitih stvari na tem daljnem svetu, da se nista utegnili dalje pomu- diti pri njih. Gostiteljice so spremljale vse tri naše znanke do konca vasi. Tu so jim segle v roko in se poslovile, želeč jim srečno pot.

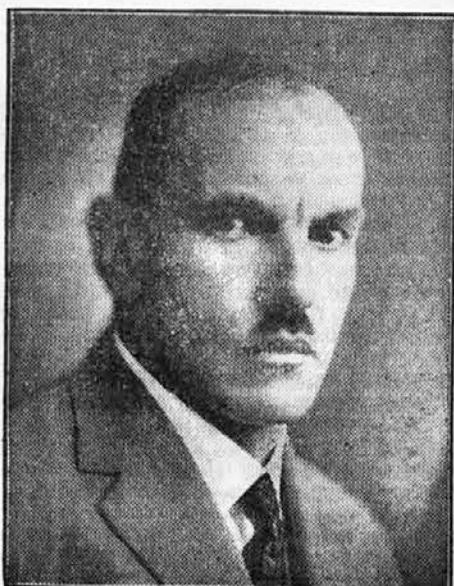
Presenetljiv napredek Rogaške Slatine pod vodstvom dr. Štera

Razširitev in modernizacija podjetja, ki se s svojimi napravami uvršča med prva svetovna zdravilišča

Pri obedu, ki ga je zdravilišče priredilo slo- venskim novinarjem, ki so zborovali v Rogaški Slatini, je pozdravil zborovalce v imenu zdravi- liške uprave ravnatelj dr. Šter in nato poročal o dosedanjih uspehih in bodočih načrtih zdra- vilišča. Poročilo objavljamo v celoti, ker prika- zuje ogromen napredek Rogaške Slatine v zad- njih letih pod sedanjim vodstvom. Ravnatelj dr. Šter je izjavil:

O našem delu se razširjajo povsem napačne vesti in mi je zelo drago, da morem pred tako odličnimi in merodajnimi faktorji javnega mne- nja našega naroda dati nekoliko pojasnila.

Ker sem pred 10. leti prišel na sedanje služ-

Ravnatelj zdravilišča g. dr. Šter.

beno mesto, sem prišel že kot tretji slovenski ravnatelj v povsem neurejene razmere. Imel sem prilično spoznati prave vzroke neuspehov svojih dveh prednikov in trdno sem sklenil si poiskati drugo pot, ker sem uvidel, da pot, po kateri je prišlo zdravilišče, vedno globlje pripa- da, po kateri je postalo globoko pasivno in so postale razmere nevzdržljive, ni mogla biti pra- va. Videl sem, da le delo, pravilno gospodarstvo more dvigniti zdravilišče iz teže krize, v ka- teri se je nahajalo in vedel sem, da se morem opirati le na delo in vspehe svojega dela, ni- kakor pa ne na naklonjenost ene ali druge stranke, kot je bilo takrat običajno. Zdravilišče se je moralo brezpogojno postaviti nad vsako strankarstvo in dvigniti edino le na gospodar- sko stališče. Brez ozirov na desno in levo in pod največjimi težkočami in nasprotstvi se mi je to posrečilo. Podpirala me je v tem trdna vera, da še nikdar v zgodovini človeštva ni pri-

je uprava in načrti so padli v vodo. Vse delo, ves ta napor se je moral začeti znova, dokler se ni končal z istimi uspehi. Ko je naš ljubljenski kralj dvignil s svojim energičnim korakom na- šo državo od roba propada in postavil stalnost v upravo, je dobilo naše zdravilišče upanje na boljše bodočnost.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je uvidela nujnost zahtev našega zdravilišča in je nemudoma odredila pripra- vljalna dela za večje investicije.

Ko smo pridobili še zanimanje našega zna- menitega arhitekta prof. Plečnika za naše zdra- vilišče in je prevzel regulacijo in načrte za večje investicije v svoje večje roke, smo za- čeli prosteje dihati. Kajti pri razmerah, ki so do sedaj vladale v zdravilišču, pomanjkanju stanovanj, kopalnih kabin in komfortov, kakr- šnega ima danes v inozemstvu že vsako ne- znatno kopališče in kar je bilo najhujše po- manjkanju vode, smo že videli pred seboj brez- pogojno nazadovanje zdravilišča v vsakem oziru in uničenje vseh naših dosedanjih naporov in uspehov.

Zato sem hvaležen kraljevski banski upravi, da nas je v zadnjem trenutku rešila skrbi in sklenila velikopotezno akcijo za napredovanje našega zdravilišča.

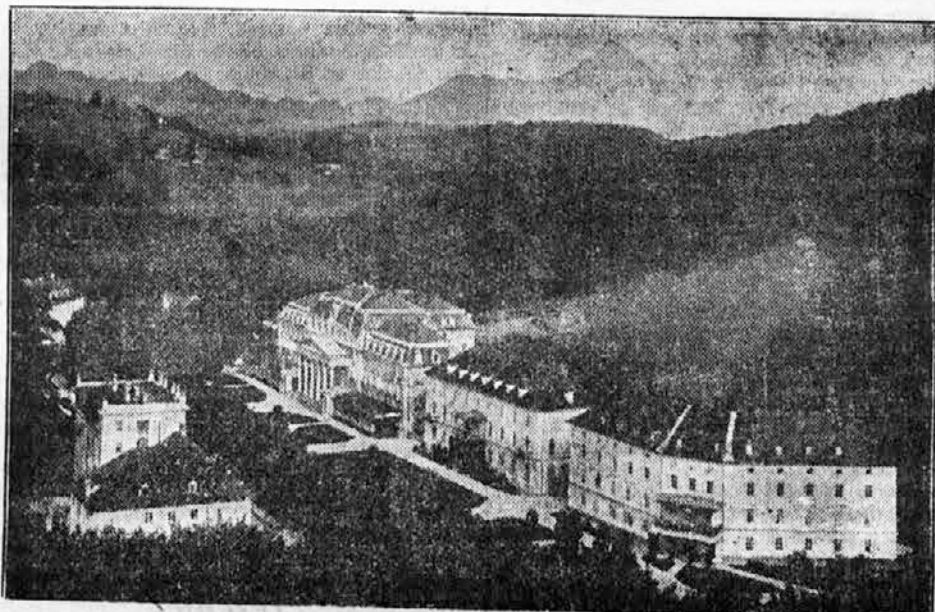
Zagotovila nam je večji kredit, katerega bo zdravilišče z lahkoto amortiziralo s svojimi do- hodki in je odredila sledeče investicije:

1. Zgradbo novega vodovoda iz Sladke gore;
2. zgradbo novega modernega centralnega ko- pališča;
3. zgradbo novega plavalnega kopališča;
4. zgradbo dveh novih modernih hotelov in zgradbo nove kavarne, ker dosedanja nikakor ne odgovarja zahtevam.

Vse te investicije bi morale biti do bodoče sezone 1932 gotove in bodo tako odstranjene vse ovire, ki zadržujejo danes naše zdravilišče na razmahu in napredku, za katerega ga je tako lepo ustvarila narava sama.

Kljub velikim naporom od konkurenčnih strani izpodrinili našo vodo z manj vrednimi mineralnimi in drugimi umetnimi vodami, tudi prodaja naše vode, ki je glavni vir dohodkov zdravilišča, napreduje od leta do leta in smo do sedaj prekoračili konzum naše vode v pri- meru predvojno dobo letno za preko 200.000 steklenic.

Ta napredek v zvezi z napredovanjem fre- kvence gostov, ki se je zvišala v primeru s predvojno dobo za 50 odstotkov in se bo zna- no zvišala, ko dobimo možnost sprejeti pod stre- ho vsaj one goste, ki so se že dosedaj javljali, a smo jih morali vsled pomanjkanja stanovanj odkloniti, nam daje polno upanje, da bo naša vera v bodočnost Rogaške Slatine doživela po- polno vstajenje. Vsa ta naša upanja bi pa bila seveda iluzorna in napredek zdravilišča kljub

šel kak narod do moči in slave drugače kot z delom in umnim gospodarstvom, da je propadel vsak narod, ki je nosil svojo narodnost na je- siku in ne v srcu, ki se je dvignil na trdno gospodarsko podlago.

Da nisem na napačnem potu, nam je poka- zala bilanca, ki je po letih izgube izkazovala vsako leto za nekaj sto tisoč dinarjev več či- stega donosa, kar v ostalih državnih podjetjih ni bilo običajno in da smo do danes investirali iz lastnih dohodkov in dali državi okroglo 10 milijonov dinarjev.

Ne omenjam tega, velespoštovani gospodje, da bi iskal kakšnega priznanja, omenjam samo tega, ker so o tem razširjene popolnoma na- pačne zlohotne vesti in ker smo čitali tudi čr- no na belem, da zdraviliška uprava po vojni ni storila ničesar in da se imamo za vse, kar je v zdravilišču, zahvaliti bivši nemškutarski upravi. Nas je sicer to bolelo, toda ni nam vzelo po- guma in ni nas oviralo pri našem nadaljnjem delu. Glavna ovira uspehov tega dela je pa bi- lo dejstvo, da so se nepretrgoma menjavali lastniki zdravilišča in šefi naših nadrejenih oblasti. Znano vam je, s kolikimi težkočami je zvezan v državni upravi napor za odobrenje večjih investicij. Če se nam je konečno to po- srečilo in so bili v delu načrti, spremenila se

investicijam in naporom kraljevske uprave in zdraviliške uprave nemogoč, če bi nam naše časopisje ne stalo zvesto na strani in nam po- magalo tudi v tem, da bi vsakdo videl v nas le in edino le odlično gospodarsko socialno pod- jetje in ničesar drugega.

Vem, da je marsikdo težko za vas, velespošto- vani gospodje, ločiti zrno od pleva, toda ba- lje je pustiti zrno in plevel na strani, kot pa škodovati zavodu, ki mora biti ponos naše dr- žave pred vsem naše ožje domovine in dajati vrhu tega še hrano škodoželjnosti naših nardo- nih nasprotnikov.

Jurklošter

Odlikovanja so prejeli nekateri ugledni do- mačini. Zlato kolajno za državljanske zasluge sta prejela gg. Jurko Anton, veleposestnik v Henini, starosta Sokola in bivši dolgoletni žu- pan ter Blatnik Franc, posestnik. Red sv. Save in zlata kolajna sta pa bila izročena gosp. Alojziju Šmitu, veleposestniku v Jurkloštru.

Šoštanj

Koncert. Pevski odsek sokolskega društva v Šoštanju priredi s sodelovanjem salonskega or- kestra danes točno ob pol 16. v Sokolskem do- mu koncert. Pričakovati je obilne udeležbe, zlasti tudi iz okolice, ker so zveze z vlakom in avtobusi na vse strani ugodne.

Izkop vojakov na jese- niškem pokopališču

Na jeseniškem pokopališču so izkopali 28 vo- jakov iz svetovne vojne, ki so umrli na Jese- nicah. 29 vojakov je bilo pokopanih v poseb- nem delu našega pokopališča. Nekega italijan- skega pešca po imenu Ferrar Luigi so izkopali že lani in prenesli v skupno pokopališče. Itali- janskih vojakov, ostalih osemindvajset pa so sedaj izkopali, položili njihove kosti v za to določene krste in jih prenesli v kapelico, ki stoji sredi pokopališča in predstavlja obenem vojaški spomenik iz dobe svetovne vojne. Med njimi so trije neznaní vojak, ki so umrli 1918. leta na Jesenicah, dalje dve črnovojnika in to Beličič Anton in Smet Anton, 15 pešcev, in si- cer Homstein Jože, Liszkai Janoš, Csölly Istvan, Hoffman Ivan, Tkoczuk Mikola, Müller Artur, Trampuš Karel, Schovodok Nikolaj, Platil Ven- cel, Ratz Karel, Stanojevič Savo, Petrovič Di- mitrij, Dragoljub Savič, Zelj Ivan in Jocič Sta- nislav.

Fale France iz I. čete slovenske legije, top- ničar Zupančič Jože, kaplar Kasal Jože, strelec Körner Ignacij, strelec Schwarz Josip, topničar Lusinger Janez, podnarednik Schmied Vencel in nemški vojak Elgel Anton.

Izkop je izvršila mestna občina, ki si je za to izposlovala potrebno dovoljenje. Izkop ni de- lal preglavice, ker je bil na razpolago točen na- črt tega dela pokopališča. Ta načrt je napravil mestni tajnik g. Potrato Ivan. Krste so opre- mili s številkami in so bile položene v beton- sko grobnico. Na pročelje kapelice bo vdolana spominska plošča s imeni, ki jo bo vtil livarski mojster g. Torkar. Mir vam, vojak, in večna slava.

Osumljen zverinskega zlo- čina nad otrokom

Aretacija 45letnega berača, ki pa trdi, da je nedolžen

Zverinski čin blaznega berača, o katerem smo v petek obširno poročali, je predmet vsesplošne govorice v našem mestu. V petek popoldne so orožniki pripeljali na žendamerijsko postajo 45letnega berača Ivana Z., ki je osumljen, da je nečloveško razmesaril Dežmanovega Lojzka. Kosmati mož, ki ima le eno roko, odločno od- klanja vsako sumničenje. Pravi, da bi on ne bil smoten storilec nekega tako strašnega. Doma je iz Trške gore pri Krškem. Izročen je bil tukaj- šnjemu sodišču. Preiskava bo ugotovila njegovo krivdo ali nedolžnost.

Z dinamitom si končal življenje

Mokronog, 30. aprila.

28. aprila se je vršila obdukcija trupla tra- gično preminulega Antona Lundra, posestnika iz Cerovca pri Trebelnem.

57letni Tone je mnogo let bival v Ameriki in si je pridnostjo in varnostjo po vojski v domovini zgradil lepo domačijo. Pri vsem bla- gostanju pa ni bilo v družini pravega soglasja. Prepri v družini so bili na dnevnem redu, le tem so sledili tudi pretepi.

Gospodar Tone je bil pravi suženj svoje oko- lice. Zadnje čase se je udajal žganju, dokler ni kelih bridkosti pomešan z alkoholom izpil do dna usodnega 27. t. m. med osmo in deveto uro popoldne. Medtem ko je žena Mica podajala v peč kruh, je v mali sobici v postelji legel An- ton na trebuh in si podložil dinamit ter ga pri- žgal. Z grozno detonacijo se je razstreljivo vne- lo in nesrečnega po obrazu in prsih popolnoma razmesarilo. V zapetju mu je odtrgalo roko.

Hito so se zbrali vaščani v hiši in sočustvo- vali z ubogim Tonetom, ki je zadnje dni pred samomorom kazal znake duševne zmedenosti. Blodil je namreč bos okoli hiše. Bil je cerkveno pokopan.

Nasilen ljubimec

Janče pri Litiji, 1. maja.

V bližnji vasič Dolgobroce živeči posest. sin B. Franc se je že pred nekaj leti in zadnje čase dodobra seznanil z dokaj starejšo kmečko hčer- jo M. Francko. Ljubezen pa ni ostala brez po- sledic. Sprva njega to ni nič skrbelo, saj ji je celo obljubil zakon. Vendar pa obljube današ- nje mladine ne drže tako točno in začel je pre- mišljovati, kako bi se je znebil tako obljube kakor tudi Francke. Ko je uvidel, da je njena izpoved resnična glede nosečnosti, ji je pričel svetovati, naj odpravi plod, kar je pa ona od- ločno odklonila. To je bil začetek njunega pre- rekanka, ki ni ostalo le pri tem. Prišel je še nekajkrat k njej na dom, ker pa le ni nič opravil, ji je začel groziti na vse mogoče načine. Pred dnevi, ko je slučajno v gozdu grabila listje, je prišel nenadoma od nekd in se jo dejansko lotil. Ona se ga je hotela obraniti z grabljami, vendar ji je izgrgal še grablje in jo pretepal s njimi, zraven pa še grozil, da jo ubije. Pričela je kričati, kar je nasilneža opla- šilo in je zbežal. Kmalu nato je ponovno prišel k njej na doma in pričel javno groziti, da jo ubije, narkar je Francka poiskala pomoči pri orožnikih.

Škofja Loka

Sokolstvo škofjeloškega okoliša je v predpri- pravah za velike svečanosti, ki se bodo vršile začetkom avgusta v Škofji Loki ob praznovanju 25-letnice od ustanovitve telovadnega društva. Opozarjamo na jubilej škofjeloškega Sokola že sedaj z željo, da gorenjsko Sokolstvo agilnega druga z vso vneto in veseljem pozdravi na njegovih domačih tleh.

Nogometna tekma danes ob 16. uri na letnem telovadšču Sokola. Igra SK Sokol proti SK Ja- dranu iz Ljubljane. Vabimo!

Maribor

m Isročitve odlikovanja. Okrajni glavar dr. Ipavc je izročil v petek red Sv. Save IV. stopnje konsistorijalnemu in duhovnemu svetniku Jerneju Frangežu, župniku pri Sv. Mariji ob Pesnici. Čestitamo!

m Današnje sportne prireditve v Mariboru. ob 6. pri mestnem vodovodu na Teznu start k kolesarski dirki »okolj Pohorja«; ob 9. na igrišču SK Rapida v Ljudskem vrtu: medklubske teniške meče Grazer Atletik SK : SK Rapid, ob 9-30 na igrišču I. SSK Maribor: prvenstvena nogometna tekma I. SSK Maribor : SK Svoboda (sodnik g. Frankl); ob 14-30 na igrišču SK Rapida: mednarodna nogometna tekma Salzburger ASK : SK Rapid. (Sodnik g. Nemeč.)

m Promenadni koncert. Danes dopoldne bo od 10-30 do 12. ure igrala v Mestnem parku god. ba glasbenega društva »Dravec«.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Nova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazno kavo, čaj mast, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

m Gledališče v nedeljo. Danes popoldne ob 15. uri bo predstava otroške igre »Začarana žaba«, ki je opremljena s petjem, godbo ter ples. Zvečer ob 20. uri bo premiera Štirinajste opere »Kavalir Miško«.

m Meso poceni. V torek 4. t. m. se bo na stojnici pri mestni klavnici prodalo 400 kg telečine po 10 Din kg. Prodaja se bo pričela ob 7. zjutraj in vsaka oseba bo dobila kvečjemu 2 kg mesa.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno — JAKOBU LAHU, Maribor. 1182

m Nesreča v železniški delavnici. V delavnici državnih železnic je padel večeraj 45-letnemu delavcu Karlu Hauklu na hrbet kos železa in ga tako težko rani, da je moral v bolnico.

m Nesreča steklarja. Zilo odvodnice si je v petek prežgal pri delu steklar Karel Olaj. Prepeljali so ga v bolnico.

Pijte original »CHABESO«. 1114

m Prva vožnja novega avtobusa. Danes popoldne bo prvič vozil novi veliki mestni avtobus znamke Saurer na Mariborski otok, kjer bodo kamniški gasilci privedli veliko veselico.

m Izpred sodišča. V petek sta se zagovarjala pred tukajšnjim okrožnim sodiščem 23-letni Vid Karba in 28-letni Rudolf Kranjc. Obtožnica sta v noči na 31. decembra 1930. vlomila v sobo Franceta Psejmana, odprla s ponarejenimi ključki blagajno in ukradla 5185 Din. Dne 17. januarja pa sta vlomila v sobo natakarike Pavline Murkove pri »Plzenjskem dvoru« v Tattenbachovi ulici in odnesla ogrlico in škafličko pudra. Ker so ju opazili, sta pobegnila skozi okno na streho, kjer so ju potem stražniki ulovili s pomočjo gasilcev in civilistov. Ker sta metala na zasledovalce opako, sta tudi ranila Ivana Pukla, Franca Telšoveca, Konrada Pajerja in Viktorja Cicerja. Karba in Kranjc sta dejanje priznala in bila obsojena vsak na 1 leto težke ječe in izgubo šestih državljanskih pravic za dobo 5 let. — Istega dne je bila tudi razprava proti znamenitu latu koles, F. Harryju in njegovi ženi, ki je bila obtožena, da je kolesa prodajala in hranila. Harry je bil obsojen na 1 leto težke ječe žena pa na 4 mesece zapora.

Klobuke, perilo, kr-vate nudi ugodno J. KOB LAH, Maribor. 1184

Gostilničarji!

Udeležite se zborovanja gostilničarjev Dravske banovine dne 11. maja 1931 ob pol 10. uri v Mariboru. Po zborovanju ogled vinskega sejma. Legitimacije za polovično vožnjo po železnici zaprosite pri Vinarskem društvu v Mariboru, Gregorčičeva ulica št. 6. Priložite 2 Din v znamkah.

m Velik vlom. Orožniki iz Sv. Jurija ob južni železnici so obvestili tukajšnjo policijo, da so neznanici v noči od petka na soboto vlomili v neko tamkajšnjo trgovino in odnesli veliko množico klobukov, srajc, suknja itd.

Škocijan

Zadnja pot iz Vinograda. Dne 29. t. m. se je vračal 75 letni Martin Indihar iz Drage proti domu iz Vinj vrha, kjer je bil zaposlen pri g. Zorku. Nesreča je hotela, da je v temi zašel in padel v neko jamo ter se ubil. Naslednji dan so ga ljudje našli mrtvega in ga prenesli v mrtvašnico v Belo cerkev. Mož je bil dobričina in za njim žaluje prav vsa okolica. Bodi mu lahka zemlja ostalim pa naše sožalje!

Slovenjgradec

Osebnost. Za župnika v Smartnem pri Slovenjgradu je imenovan kaplan v Starem trgu in katehet osnovne šole g. Somrek Anton, na njegovo mesto pa pride g. Horvat Josip.

Preprečen vlom. Pred kratkim si je tukajšnja lesna tvrdka Steiner in sinovi postavila novo pisarniško hišo, v katero je hotel vlomiti neznan zlikovec. Nočni čuvaj pa ga je ob pravem času zasačil in ga s pomočjo g. K. prepodil ravno ob pravem času. V pisarni je sicer Wertheim blagajna, v kateri pa ni večje množine denarja. Gotovo je, da bo poskušal prepodeni kje drugje svojo vlomilsko srečo.

Sprememba posesti. T. m. ko hišo tvrdke brata Reitter, sedaj Anton Cadež, je kupil tukajšnji trgovec g. Rojnik Ivan, kamor se bo še v teku leta preselil s svojo glavno trgovino.

Požar. Posestniku Kolniku Alajžu v Gradcu pri Slovenjgradu je uničil ogenj hišo, hlev in gospodarsko poslopje in ima 70.000 Din škode. Zgorelo je tudi precej zaloge sena, skoraj vsa obleka, gospodarsko orodje in hrana. Ogenj se je pojavil najprej v podstrešju, ker je dimnik vzdignjen v les. Pogorelec je zavarovan za 40.000 Din.

Obnoveitev premogovnika pri Poljčanah

O obnovitvi premogokopa v naselju Stanovskem tik Poljčan je naš list svoj čas že poročal. Vendar takrat še z neko rezervo, ker radi izkušnji prejšnjih podjetnikov, ki so se od časa do časa menjavali in pa zaradi precej dolge zapuščenosti (zadnjih so dobavljali premog oddod pred 6 leti) v zopetno obnoveitev nismo imeli pravega upanja. Zlasti ker je rove zalivala voda ter jih v zadnjih letih popolnoma zalila in zasula. Odkar pa je prevzela ta zapuščen rudnik neka zagrebška družba, je zavzela stvar drugačno lice. Od tedaj delo pod strokovnjakim vodstvom ravnateljem in solastnikom gospodom Turkovičem resno napreduje. Navzle težavnemu delu so v tej kratki pomladni dobi izsušili in izčistili na dveh mestih rov do 40 m v notranjost, kamor nameravajo prodreti do 200 m in še več. Podjetje ima lastno električno centralo, ki bo obenem služila za redno odvajanje vode. Zaenkrat ima zaposlenih 9 delavcev, dokler se ne začne s kopanjem rude same. Ker bo pri podjetju — ko bo začelo obratovati — brezdvoma dobilo zaslužka mnogo domačih ljudi, naj bi šli domačini, čijih posestva so v tem rajonu, podjetnikom vsestransko na roke!

Brežice

Sokolska prireditve. Sokolsko društvo v Globokem pri Brežicah bo priredilo predvidoma v nedeljo 10. t. m. veselico, združeno z nastopom s prostimi vajami.

Mladinska prireditve. Pomladke Rdečega križa meščanske šole v Brežicah bo vpriporil, če ne bo nepredvidenih ovir, v soboto 9. t. m. zvečer in v nedeljo 10. t. m. v Narodnem domu lep Lovšinov mladinski igrokaz »Desetnik in sirotica« v treh dejanjih s petjem.

Umor ali samomor. V sredo 29. t. m. so našli blizu Catežkih toplic mrtvega srednjoveškega, boljše oblečenega, okrog 40 let starega moža. Imel je črno obleko, črne nizke čevlje, na glavi pa siv klobuk. Pri njem razen 200 dinarjev niso našli ničesar. Domneva se, da se je ustrelil. Samomorilnega orodja niso našli. V četrtek so neznanca prepeljali v mrtvašnico na Catež.

Dolenji Logatec

Elektrifikacija kolodvora. Te dni so pričeli z elektrifikacijo železniškega kolodvora. Kakor se čuje, bo kolodvor razsvetljen na peronu s štirimi obloženimi žarnicami na visokih kandelabrih. Istotako bo tudi postajno poslopje razsvetljeno po potrebi.

Licencovanje bikov za občine Dol. in Gor. Logatec, Hotederska, Planina in Rovte bo v Gorenjem Logatcu 21. maja.

Birma bo v Dol. Logatcu 5. t. m. Ker pride prvič v Logatec novi kmetiški g. dr. Rožman, mu Logatčani pripravljajo veličasten sprejem.

Novo mesto

Prireditve Glasbene matice danes popoldne obeta obilo prijetnih presenečenj. Mladi zavod bo pokazal plod vztrajnega dela z našo mladino.

Veliko avto-garažo s sedmimi oddelki ter moderno mehanično delavnico bo napravil na Škufčevi cesti v Kandiji znani mehanik in šofer ter solastnik avtopodjetja g. Alojzij Škedelj. Staro šupo bo podrl in na njenem mestu bo zraslo novo moderno poslopje.

»Čuvajmo naše morje!« je geslo narodnoobrambena društva »Jadranska Straža«, ki je priredila današnji »Narčisni dan« v korist svojim plemenitim namenom. Meščani in okolčani, ne zavrnite ponudne cvetke, ne zametajte samega sebe! Zrno do zrno...

Mladina na morje ali v planine. Letovanja na Martinščici se je lani od tu udeležilo devet učencev osn. šole oz. študentov in ena študentka. Vsi so bili zelo zadovoljni. Celomesečna oskrba stane letos le 850 Din, je torej cenejša od lanske. Starši, čas je misliti na to! Ali pa v planinski svet na Rakitno. Dobilo bi se nekaj mest po 450 Din za ves mesec. Prijave sprejema in daje pojasnila za oba načina letovanja učitelj Viktor Pirnat.

Nogometna tekma. Danes ob pol treh popoldne se odigra na Lokvi prva prvenstvena nogometna tekma med SK Disk (Domžale) in SK Etan (Novo mesto).

Naše zdravo podnebje. OUZD je ugotovil številno tuberkuloznih obolenj in bolezensko-podpornih dni v področju 18. ekspoziturni širom cele banovine. In med vsemi je Novo mesto na zadnjem mestu. Z 0'43 bolniško-podpornimi dnevi, dočim izkazuje Maribor 2'30. Pač najboljši dokaz za zdravo naše podnebje in ugodne življenjske pogoje v naši lepi dolini.

Jubilej gledališkega igralca. Novomeščan g. Edo Grom, gledališki igralec in režiser narodnega gledališča v obsejnem Mariboru, bo te dni slavil 25-letnico uspešnega in s slavo ter priznanjem kronanega odrskega udeleževanja. Pač redek jubilej na gledališkem polju. Čestitamo umetniku-someščanu, želeč mu uspehov in slave brez konca.

Zagorje

Sportni dan. Za stafetni tek bo postavil SK Zagorje dve moštvi, udeležbo pa so prijavi SK Amater iz Trbovelj in SK Prosveta iz Zagorja. Za tek na 1000 m sta se prijavi dva tekača od Maratona. Kolesarji bodo startali pri gostilni Erneji ob 9-30 in se bodo vračali približno ob pol 1. Pestro sliko bo nudila nogometna tekma naših odboj. Ker je silna radovednost, kdo bo igral, hočemo ustreči: I. Ranžinger Lojze, Hočevan-Benét, Rus-Bačnik, Uršič, Sever-Mrnuh Ivan-Ranžinger Tine-Fain-Mrnuh Polde. II. Suligoi, Kališnik-Ravnjak, Kovač-Simončič-Skulj, Podunajec-Premelj-Erneji-Spindler-Plahutnik. Za tem nastopi I. moštvo proti SK Hraštniki. Občinstvo prosimo, da med dirkami ne zastavlja ceste, da ne bo nesreče.

Odprta noč in dan so groba vrata. V četrtek ponoči je po dolgi, mučni bolezni preminil čevljar in trgovec z usnjem g. Ivan Kos. Pogreb ranjkega bo v soboto popoldne. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje.

Rajhenburg

V soboto zvečer je gostovalo naše Sokolsko društvo v Krškem z veseligrjo »Namišljeni bolniki«. Prazna dvorana ni napravila veselja našim igralcem. Mogoče bi bil uspeh lepši, če bi se vršila predstava v nedeljo, in to popoldne. V nedeljo popoldne so prišli Krčani v Rajhenburg z »Golgotom«. Krčani so jo igrali dobro. Režija je bila mestoma slaba. Prepovejte tudi otrokom motenje predstave in pa kadilec pušenje v dvorani!

Posavje bo čez teden dni imelo priliko slišati izvrstne pevce, namreč Ceciljsko društvo stolne župnije v Mariboru bo priredilo v nedeljo 10. t. m. v Rajhenburgu koncert s pestro izbranim spredom. Koncert bo pod vodstvom priznanega glasbenika g. Janeza Ev. Gašpariča. Sodelovali bodo solisti, orkester in stolni zbor. Kljub silno velikim stroškom se bo pobirala malenkostna članarina. Posavci, odzovite se, ne bo vam žal!

V torek je dal slovo samskemu stanu g. Miroslav Kosar, posestnik in gostilničar v Rajhenburgu; oženil se je z gđ. Cilko Kotičevo iz Dobove. Mladoporočencema naše iskrene čestitke!

Naši mesarji so se zganili in pocenili meso, ker so oznanili z velikimi letaki. Govedina stane sedaj I. vrste 14 dinarjev za kilogram.

Trebnje

Cepljenje otrok. V zdravstvenem okrožju Trebnje se vrši cepljenje otrok v naslednjem redu: Za občino Mirna na Mirni 15. maja ob 10. uri. V občini Dobruš 16. maja ob 15. uri v Dobruš. V občini Velika Loka in sicer: v St. Lovrencu 19. maja ob 13. uri; na Čatežu 20. maja ob 14. uri; v občini Trebnje: v Trebnjem dne 29. maja ob 10. uri; na Račjem selu 29. maja ob 14. uri; v Dol. Nemški vasi 1. junija ob 14. uri; v Tihoboju 30. maja ob 16. uri. V občini Sela Šumperk 2. junija ob 15. uri. V vsem zdravstvenem okrožju bo cepljenih 375 otrok.

Podpora kmetovalcem. Te dni se bo delil vsem onim kmetovalcem, ki nameravajo graditi v letošnjem letu gnojnične jame in greznice, po polovični ceni cement. Vsi oni, ki so svojočasno vložili prijave, naj cement prevzamejo in si uredijo svoja gnojšča.

Umrla je znana gostilničarka pri »Lipici« v Trebnjem Pepca; bivala je v našem kraju 40 let in ves čas skrbno vodila svojo gostilno, kjer so se zbirali vsi Trebanjci. Pred dnevi jo je zadela srčna kap. Blag ji spomin, naj počiva v miru!

Trbovlje

Zaključna prvenstvena tekma. Danes bo najvažnejši lokalni derby-prvenstvena tekma med okrožnim prvkom SK Amater in drugoplasiranim SK Trbovlje.

Nesreča motociklista. Ko so večeraj popoldne šli otroci v šolo, je privozil po cesti iz Vode proti Trbovljam neki motociklist. Nasproti pokopališča je nenadoma skočil preko ceste neki šolarček, katerega je motorno vozilo zadelo ter vrlo na tla. Otrok je bil precej poškodovan, tako da so poklicali rešilni avto, ki je ponesrečenca prepeljal v bolnico, dočim motociklist ni utrpel nobene poškodbe.

Shod Narodne strokovne zveze. V ponedeljek 4. maja ob 16. uri bo v dvorani gostilne Forte na Vodah javen shod Narodne strokovne zveze.

Letošnji 1. maj je potekel pri nas povsem mirno. Delavstvo je točno upoštevalo vse oblastvene odredbe ter ni beležiti niti najmanjšega incidenta. Lepo vreme je zvalilo mnogo ljubiteljev narave na okoliške planine na Mrzlico in Sv. Planino, odkoder so se zvečer v skupinah vračali veselo razpoloženi.

Praznovanje v maju. Rudnik v mesecu maju v naslednjih dneh ne bo obratoval: 4., 9., 14., 16., 18., 23. in 31. maja. Če odštejemo še nedelje in praznike, bo delavstvo v tem mesecu delalo 17 dni.

Višnja gora

Danes je v prostorih gostilne Bašar, preje Skrabar, veselica, na kateri sodeluje tudi mandolinski zbor. Občinstvo se zelo zanima za ta prvi nastop.

Tujski promet. Dne 27. t. m. je prispel v Višnjogorjo svetnik kr. banske uprave g. Narte Velikonja z zastopnikom tujsko-prometne zveze. V mestni hiši je razložil občinskim in tujsko-prometnim odbornikom pomen tujskega prometa za naše kraje in pozval domače društvo na tujsko-prometno razstavo, ki se vrši letos na jesen. Nato je prevzel besedo predsednik tujsko-prometnega društva Višnjagora g. J. Seher, orisal dosedanje delovanje ter razlagal težnje pri izvedbi programa. Prosil je g. svetnika za intervencijo pri kr. banski upravi, glede rešitve vloženih prošelj za prispevek, napravo cest itd. G. svetnik Velikonja je obljubil vso pomoč.

Jesenice

Osebnost. Na tukajšnjem obsejnim policijskem komisarijatu je nastopil službo prip. komisar g. Miroslav Montoni, rodom Dalmatince. Dosedaj je služboval v Subotici. Novemu uradniku želimo, da bi se počutil med nami čim boljše.

Lepa starost. Pred nekaj dnevi je obhajal svoj 80. rojstni dan upokojenec tovarne KID g. Jakob Koblar na Slov. Javorniku pri Jesenicah. Polnih 46 let je delal pri istem podjetju, sedaj pa živi že 5 let v pokoju. Vzgajil je lepo 7 otrok, od katerih je padel sin Janko kot žrtev morilca-tihotapea. Ta sin je bil prvovrsten načelnik jeseniškega Sokola. G. Koblarju k temu izrednemu življenjskemu jubileju tudi mi iskreno čestitamo in mu kličemo: še na mnoga leta!

Izletniška vlaka. 3., 10. in 14. maja bosta vozila na progi Ljubljana-Jesenice izletniška vlaka. Za Jesenice: pihod ob 7-39, odhod ob 20-24. Polovična vožnja!

Cepitev otrok. Danes se prične cepitev otrok za jeziško obščino in sicer ob 15. uri v občinski posvetovalnici (stara šola) za prejšnji trg Jesenice; za Savo v torek 5. maja v telovadnici meščanske šole; za šolarje, in sicer izključno za šolarje, za mesto Jesenice 6. maja ob 14. uri, za Sv. Križ nad Jesenicami v četrtek 7. maja ob 14. uri v osnovni šoli pri Sv. Križu nad Jesenicami. Pregled se vrši povsod čez teden dni po cepitvi. Stroga dolžnost vsakega matere je, da da otroke cepiti.

Octovo kisline mesto žganja

Ker je mislil, da ni treba zdravniške pomoči, bo izgubil dar govora

Bučka, 30. aprila.

Pred dnevi se je pripetila Janezu Mlakarju, posestniku na Jarevihu, težka nesreča. Vozil je usodnega dne blago za trgovino g. Ani Kraševčevi, trgovki in posestnici na Bučki. Voznik je vse stvari izločil in znesel v skladišče. Pri takih prilikah je navada, da dobi voznik pijačo in jedačo. Na vprašanje, česa želi, je odgovoril od težkega dela ves poten: »Vina ne bom, ker sem vroč, pač pa bi se mi prilegal kozarec slivovke.« Trgovka je imela v prodajalni dve popolnoma slični steklenici, v naglici pograbila ono, ki je bila bližje, natoči kozarec in poda vozniku. Ta ni v preveliki poželjivosti niti pogledal, niti pokusil, ampak v dušku vse popil. Zaprlo mu je sapo in začel se je daviti — izpil je kisovo kisline. Misli je, da ni nobene nevarnosti in se ni dosti brigal za celo zadevo. Drugi dan na so pokazale zle posledice, vidoma mu je bilo slabše in slednjič se je odločil za zdravnika. Odpeljali so ga v bolnico v Krško, kjer so mu izprali želodec, moral je ostati v oskrbi pri usmiljenih sestrah. Kakor se govori, je za enkrat izven smrtni nevarnosti, a zgubil bo najbrže svoj glas.

Tajna žganjekuha

Novo novomeška senzacija.

Novo mesto, 1. maja.

Novo mesto ima zopet svojo senzacijo. Te dni so se v Planinškovi hiši v Kandiji nenadno pokazali financarji. Sam zlodej jih je menda prinesel, so si mislili domači. Kar za zajtrk. In so prebrskali vse in pregledali sleherni kotiček. Pa so v kleti odkrili gospodarja Jakoba Planinška. Ves je bil zaverovan v prekuhanje slabega vina, ki ga je kupil po 2 Din liter. Hotel ga je izboljšati. Prekuhanje ga je v žganje.

In baš to so financarji iskali. Nekdo jim je naznanil, da kuha Planinšek žganje iz brinja, borovnic, ječmena, koruze in krompirja ter slabega vina.

Res je bilo vse to na skladišču. Namočena koruza in ječmen in krompir, pa 25 literska steklenica žganja in dvanajst poldrugliterskih steklenk. Vse je polno. Pa še sod z vsebino tri sto litrov vina in drug, ki je držal 189 litrov. Vse to je bilo na mestu odvzeto in še kotel za kuhanje, tako da je skrivnostna alkoholna kuhinja zdaj povsem prazna.

Litija

Ravnateljstvo štitske predilnice je zopet reduciralo 150 delav in delavcev. Prejšnja leta je ob normalnem obratu zaslužilo tu svoj kruh nad 800 delavcev, sedaj jih je ostalo samo še nekaj nad 300. Širijo se govorice, da bo s 15. majem delo v predilnici popolnoma ustavljeno za 3 mesece, ker bodo baje izvršili tudi preorganizacijo uprave.

Veleposostovno graščino Pogank je g. B. Samsa, lastnik parne žage v Litiji, prodal za pol milijona Din veletrgovcu z žitom g. Smerkolju iz Ljubljane.

Premiera Klabundove satire

Nocoj se je v dobro obiskanem dramskem gledališču vršila premiera Klabundove satire »XYZ« v Skrbinski režiji. Delo je občinstvo zabavalo od začetka do konca. Vse tri naslovne vloge so z uspehom podali gđ. Slavčeva, Jan in Zeleznik. Slavčevi in Zelezniku je bilo poklonjeno cvetje. Podrobnejše poročilo še sledi.

Šah

Predolimpijski turnir v Pragi

4. Kolo je bilo igrano dne 28. aprila zvečer.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Flohr je bil od poraza proti Stoltzu deprimiran in je prišel proti ing. Bergerju kot beli v nekoliko slabšo končnico. Potem je napravil še napako, da je v nadaljevanju ing. Berger hitro zmagal. Tudi Stoltz bi bil kmalu izgubil, in sicer proti Rejfiru, ki je riskantno igrlo Stoltza v meranski varianti jako dobro izbral. Rejfir je za žrtvijo figure dosegel popolnoma dobljeno pozicijo, v časovni stiski pa je napravil težko napako, da je bil v končnici skoraj slabši, vendar bo partija najbrže ostala remis. Pire je dobil jako hitro proti ing. Gombosu. Ta je kot beli igral sicilijansko otvoritev tako slabo, da je mogel Pire z dalekosežno kombinacijo že po 24. potezah doseči jasno dobljeno pozicijo, časovno brez materialne premoči in se je njegovo nasprotniko pri polni deski udal. Gilg je remiziral z Opočensky, Sudi s Kubankom, dr. Skalička z Makarczykom.

V 5. kolu je Stoltz zopet imel nekoliko sreče. Njegov nasprotnik Kubunek je pokvaril boljšo pozicijo z nerazumljivo žrtvijo in hitro izgubil. Flohr je premagal ing. Gombosa, čeravno je prišel 1. kolo v pol ure prepozno in moral napraviti torej 40 potez v 30 minutah. Gilg je s Sudijem po težki igri remiziral. Ing. Berger je pokvaril boljšo pozicijo proti Opočensky na remis. Dr. Skalička in Rejfir odigrata partijo naknadno. Pire je porazil Makurzyka po zanimivi igri.

V 6. kolu

je Stoltz nadaljeval svoj zmagoviti pohod z zmago nad Gilgom, ki je spregledal v izravnavni poziciji odločilno žrtve figure. S tem je tudi zadnji češki igralec izgubil točko proti nemu izmed inozemcev, tako, da nagrade 1000 Kč, o kateri smo zadnjič pisali, ne more nihče več dobiti. Flohr in Mahurzyk sta igrala zadnjih 20 potez v veliko zabavo publike vsled ogromne časovne stiske a tempo. Pri tem je ujel Flohr nasprotnika figuro in zmagal. Pire je igral z Rejfirjem in prišel po mukepolni srednji igri v nekoliko boljšo končnico, ni pa sigurno, če bo to mogel izrabiti v nadaljevanju do zmage. Opočensky je porazil Sadija, ing. Berger ing. Sombisa dr. Skalička in Kubunek sta remizirala.

Po 6. kolu vodi Stoltz z 5 (1), Opočensky 4, Pire 3½ (1), Flohr, Gilg in ing. Berger s 3½ t. t. d.